

UNIONE PUBBLICITA' ITALIANA S. A.
Milano

Unione Pubblicità Italiana S. A.

portugalske vlade
Lizbona, 7. febr. d. Predsednik portugalske vlade dr Oliveira Salazar bo v soboto ob 20.45 zvečer preko portugalskega nacionalnih radijskih postaj naslovil posebno nelojalno, prebivalstvu vsesga portugalskega imperija. Kakor javljajo iz poučenih krogov, bo vsebina te naslovnice v zvezi z nepopolno izvolitvijo generala Antonia Osareja de Fragosa Carmone za šefa portugalske države.

Opozorilo

Ljubljana, 7. februarja

Najnovejša odredba, ki ponovno omejuje kretanje prebivalstva Ljubljanske pokrajine v dnem času od 1/2 ure zvečer do 1/2 ure jutraj, se bo obkrožno odrazila v vsem našem družbenem, kulturnem in tudi gospodarskem življenju. Nekateri obratniki se bodo morda lahko prispodobili novemu redu s tiho nado, da bodo težave trajale le dober teden, so pa seveda obratniki, ki brez žrtve ne bodo v stanu nenkrat izpremeniti dosedanjega svojega načina. Vsa teža neujetnosti pada v največji meri na kulturne prireditelje, koncerte in gledališke predstave, ki z enostrano premaknitvijo prirediteljev stvari ne morejo zboljati ker v zgodnjih ponočnih urah, ko je vse zaposleno z dnevnim delom, nimajo občinstva. Zelo so pri zadetih nadalje kinematografi, ki v tako kratkem času ne morejo prirediti toliko predstave, da bi se jim izplačala najemnine za izposojene filme. V kulturnem položaju so naša čenopisja, ki ne bodo mogli dostaviti lista svojim naročnikom na dom in ne bodo imeli možnosti kolportiranja. Če ne bodo našli sklopa aktivnosti zaključiti dela tako zgodaj, da bodo vsiljeni omistiti poročila o nekakem važnem dogodku.

Pereč je nadalje položaj gostinskih obratov, ki izgube najdenosne ure svetlega poslovanja, obenem z njimi pa bodo morali prenesti nenpriljetnosti vsi tisti, ki so zaradi prehrane navezani na gostilne. Delo v tovarnah je takisto zelo oteženo, saj se bo moralo zaključiti predčasno, da bodo delavci in nameščenci lahko ob določenih urah na svojih domovih. Vse to je le površna slika težav, ki zadevajo vse prebivalstvo medtem ko se na gospodarski efekt pokazati najbrž še obkrožne.

Komunisti so s svojimi neodgovornimi hukanji in stalnim izvajanjem neredov in poborov izvalili ukrepe, ki bodo v občutno škodo vsemu prebivalstvu naše pokrajine. Temu rovarjenju mora biti enkrat za vselej konec, kajti miroljubna in delovna večina ne bo več hotela trpeti posledic, ki se vedno zrušajo nanjo. Kadar koli hujšakski komunisti izvrši kako svoje zločinsko delanje. Potrpljenje večine ima gotovo svoje meje in je lok v tem pogledu že prenatet. Neodgovorni elementi naj se zavedajo, da se bo po sedaj tudi večina našega ljudstva obrnila proti njim, da s tem zaščiti svoje življenje, svoje imetje in najosnovnejšo blaginjo vsega prebivalstva Ljubljanske pokrajine.

Delo »partizanov«

V prvih urah 2. t. m. je skupina oboroženih komunistov vdrila v železniško postajo na Verdu. Napadla je tenikajšnje majhno posadko z namenom, da bi razdeljala na preve na postaji.

Naš oddelek jih je z ognjem takoj odbil, čenav so bili številično v absolutni večini, tako da so zbežali, predvsem pa še na mestu ubili nekakega sovražnika, ki je bil ranjen. Neki naš oddelek jih je pričel takoj zasledovati in jih je dohitel. 14 jih je bilo ubitih, ostali so bili ujeti. V spopadu so bili laže ranjeni en častnik in 5 vojakov.

Kakor običajno, je vest, ki jo je razširila naša radijska postaja tako imenovane »Osvobodilne fronte« popolnoma netočna, ni se pa temu čuditi, ker je že stara navada komunistov, da se poslužujejo laži v svojih komunističnih in v svoji propagandi ter tako skušajo prevoriti prebivalstvo.

Irski protest v Washingtonu

Stockholm, 7. febr. d. Iz Dublinja poročajo, da je irska vlada v petek po svojem diplomatskem zastopstvu protestirala v Washingtonu proti zločinom množičnega izkorenjevala ameriške ekspedicijske vojske na ozemlje Irse.

Bern, 7. febr. u. Iz Washingtona poročajo, da je irski poslanik izročil državemu podtajniku ameriškega zunanjega ministrstva Sumnerju Welsou noto, v kateri De Velera ponovno energično protestira zaradi izkorenjevala ameriške ekspedicijske vojske na ozemlje Irse.

Organizacija protiletalske obrambe v Ameriki

Bern, 7. febr. u. Iz Washingtona poročajo, da je proračunski odbor reprezentančne zbornice odobril kredit 100 milijonov dolarjev za organizacijo protiletalske obrambe v Zedinjenih državah. Odbor se je postavil na stališče, da ni izključeno, da bodo sovražna letala lahko v množično napadla ozemlje Zedinjenih držav, vendar pa je v Washingtonu splošno mnenje, da bi tak letalski napad ne mogli biti tako intenzivni in pogosti kakor lani v Angliji in v Evropi.

Na sestanku z novinarji pa je predsednik Roosevelt izjavil, da je pacifiški vojni svet pričel delati že pred mesecem dni v Washingtonu in da je bilo v tem pogledu med Vel. Britanijo in Zedinjenim k. državam: dogovorjeno tesno sodelovanje. Roosevelt je tudi izjavil, da bo v kratkem imenovan nov ameriški veleposlanik v Rusiji. (Piccolo)

Tudi Nova Zelandija se čuti ogroženo

Sanghai, 7. febr. d. Kako se čuti Nova Zelandija ogrožena od naraščajočih japonskih vojaških operacij na Tihem oceanu, je jasno razvidno iz množicevinskih obrambnih ukrepov, ki jih je zadnji čas podvzela vlada v Wellingtonu. Poročila, ki prihajajo iz novozelandskega glavnega mesta kažejo, da skuša Nova Zelandija organizirati obrambo, ne zanašajoč se na angleško ali ameriško pomoč. Tako je vlada večkrat pozvala ženske naj se prostovoljno priklase za pomožno vojaško službo v novozelandski vojski. Ženske bi služile v vojski kot administrativne pomočnice, ščferke oskrbovalke kuharice itd. Mnogo skrbni ima Nova Zelandija v pripravljanju svoje obrambe s strojnimi in ki so potrebne za vojno industrijo. Prebivalstvo je vlada ponovno pozvala k zbiranju starih kovin in drugega blaga. Mnogoštevilne ladje, ki so se potopile v bližini otla Nova Zelandija, so bile potopljene na suho in se bodo uporabljale kot stare železne. Tudi večje številke manjših, še aktivnih obalnih komunikacij, je bilo izločenih iz službe in bodo prav tako kot stare železne služili vojni industriji.

Patne dovolilnice za prebivalstvo Ljubljane

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino odreja na podstavi kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291:

Čl. 1. Od dne 20. februarja 1942-XX dalje morajo imeti vse osebe, starejše od 14 let, za prihod ali odhod z ozemlja občine Ljubljana redno potno dovolilnico (lasciapassare).

Čl. 2. Potna dovolilnica se izda na pisno in obrazloženo prošnjo, ki se mora vložiti izvenredno v primerih dokazane nujnosti vsaj pet dni prej pri naslednjih uradih in novoliništvih:

a) za občino Ljubljana na rajonskih policijskih stražnicah;

b) za ostale kraje v pokrajini pri uradih javne varnosti ali pri najbližjem postajnem novoliništvu kr. karabinerjev.

Čl. 3. Potna dovolilnica je zavezana kolokvino 0,50 lire in mora biti opremljena s fotografijo, če prizadeži nima osebne izkaznice ali druge listine, ki se šteje za enakovredno na podstavi člena 6. naredbi z dne 24. januarja 1942-XX št. 7. Podatki osebne listine se morajo vnesti v potno dovolilnico.

Čl. 4. Določbe prednjih členov se ne uporabljajo za osebe, ki imajo redno dovolilo za prihod na ozemlje Ljubljanske pokrajine ali za odhod z nje.

Čl. 5. Kdor nima stalnega bivališča v

mestu Ljubljana pa bi ga našli v njegovem okolišju, ali kdor ima svoje stalno bivališče v mestu Ljubljana, pa bi ga našli zunaj njegovega okolišja brez potne dovolilnice ali z zastarano potno dovolilnico se takoj zapre in se kaznuje, če dejanje ni huje kaznivno upravno po postopku, določenem v naredbi z dne 26. januarja 1942-XX št. 8. z zaporom do dveh mesecev in v denarju od 100 do 3000 lir.

Ljubljana dne 6. februarja 1942-XX.

Visoki Komisar Emilio Grazioli

Nova določitev časa

za zatemitvev

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino odreja glede na svoji naredbi z dne 6. junija 1941-XIX, št. 42, in z dne 12. januarja 1942-XX, št. 2, in smatrajoč za potrebno da se določi nov čas za zatemitvev:

Čl. 1. Do nove odredbe se morajo upoštevati predpisi o zatemitviti od 19.30 do 7.30 ure.

Čl. 2. Drugi predpisi ki jih obsega na redba z dne 6. junija 1941-XIX, št. 42, ostanejo nespremenjeni.

Čl. 3. Ta naredba stopi v veljavo 12. februarja 1942-XX.

Ljubljana dne 6. februarja 1942-XX.

Visoki Komisar Emilio Grazioli

Novi Zvezni tajnik

Rim, 7. febr. s. Fašistični odredbeni list je včeraj med drugim objavil, da je Duce na predlog Tajnika Stranke imenoval za tajnika Zveze borbenih fašistov v Ljubljani fašista Orlando Orlandini. Letnika 1907 vpisanega v fašistično stranko l. 1928 na osnovi drugega fašističnega nabora. Orlando Orlandini je dovršil gospodarske in trgovinske vsenčistiške studije. Postal je topniški poročnik Borli se je prostovoljno v španiji in v sedanji vojni. V vojni je bil ranjen. Bil je že pokrajinski zvezni podtajnik, dodeljen fašistični zvezi v Fiumi. Dosele je bil tajnik nekrajske fašistične zveze v Ljubljani Visoki komisar Eksc. Emilio Grazioli. Službene funkcije bodo izmenjane na način, kakor ga določa odredbeni list št. 123 z dne 27. maja 1941-XIX. 12. februarja ob 10. dopoldne v prisotnosti inspektorja fašistične stranke Davida Fossa.

Visoki Komisar v podpornih kuhinjah

Včeraj popoldne je Visoki komisar v spremstvu predsednika podporne ustanove obiskal kuhinjo te ustanove v Ljubljani. Eksc. Grazioli je sprejel voditelja občinskega odbora ustanove. Visoki komisar si je ogledal predvsem naprave in kuhinjo samo, nato pa še obednico, kjer se je zanimal za prehrano in se je sam preprtal o tem kako je hrana dobro pripravljena in zdrava. Nato je bil še v neki drugi kuhinji, kjer je bilo še polno ljudi. Zanimal se je za njihov položaj in razmere njihovega življenja. Eksc. Grazioli je navzoče kratko nagovoril in jih opozoril na človeštinski in solidarnostni pomen podpore, ki jo je režim odredil za reševje.

Vidkun Quisling

Kakor znano, je bil šef norveške narodno socialistične stranke »Nasjonal Samling« pred kratkim imenovan za predsednika nove norveške vlade. O tem novem norveškem premieru je včeraj izdal tržaški »Piccolo« objavila pred dnevi zanimiv dopis iz Oslo, iz katerega posnemamo:

»Kdor hoče poznati in sediti Vidkuna Quislinga in njegovo delo, mora predvsem vedeti, da je Quisling eden izmed najboljših norveških poznavalcev Sovjetske zveze. Ob izbruhu boljševiške revolucije je bil namreč kapitan Quisling kot oficir norveškega general. štaba vojaški ataše norveškega poslanstva v Petrogradu, kjer je ob blizu zasledoval boljševiški pokret. Imel sem vtis, je zapisal nekod, da Evropi prvotno ni bilo znano, da je treba boljševizmu pripisati isti svetovni zgodovinski pomen kakor francoski revoluciji.

Po izbruhu boljševiške revolucije je moral skupno z diplomatskimi predstavniki drugih držav zapustiti Petrograd in se vrniti na delo v norveški generalni štab, toda svoje glavne izkušnje o Rusiji si je pridobil šele kasneje, v času Nansenove podpore akcije, h kateri je bil pritrjen zaradi znanja ruskega jezika. Quisling je sprejel poudarbo in je dolgo časa deloval ob Nansenovi strani v Ukrajini, kjer je prebil tri leta. Iz Ukrajine je odšel na Balkan, kjer je vodil podporno akcijo za begunce v grško-turški vojni. Kot Nansenov tajnik je bil l. 1925 tudi v Armeniji. Nato je ostal v Rusiji skoro neprekinjeno do l. 1930, deloma po nalogu Društva narodov, deloma kot član norveškega poslanstva v Moskvi.

Prav zaradi izkušenj, ki si jih je bil nabral v Rusiji, je Quisling postal eden izmed najbolj zagrztenih sovražnikov marksizma na Norveškem. V nešteti člankih je pisal o temeljnem vprašanju: Rusija in mi. V domovini je Quisling najprej sodeloval v kmečki stranki, na katero je bil iz raznih razlogov navezan, predvsem pa zato, da bi tam zbiral okrog sebe mlajše sile, ki bi se zavedale narodne odgovornosti in ki bi se zavzemale za resno norveško politiko. Kmalu je zrasel v novega človeka na norveškem obzorju. Strankarski valjari ga niso še zmeleli. Velik del Quislingovih idej je osvojila tudi kmečka stranka. Z vsa odločnostjo se je zavzemal za uničenje umetnega nasprotja med kapitalom in delom, Prežet pravega nacionalizma je zatiral, da se narodni kolektiv toliko časa ne more zadovoljiti, dokler ne bo lahko svobodno razvijal vse svoje sposobnosti. Na drugi strani je zavračal ekstremistične zahteve delavskih organizacij po visokih plačah, ker jih je smatral za ogražanje socialnega mira.

Toda norveško javno mnenje ni bilo še zrelo za osvojitve teh novih načel. Tudi njegov senzacionalni govor v parlamentu l. 1932, v katerem je kot obrambni minister obsodil delovanje ljudske stranke kot veleizdajniško, ni našel na prav odmer v javnosti. Toda Quisling se ni odpovedal borbi in po 9. aprilu 1940 mu je končno uspelo, da se je popolnoma uveljavil.

Obsodba sabotažne tolpe na švedskem

Agencija Stefani poroča iz Stockholma, da se je pred okrožnim sodiščem v Stockholmu zaključil še dni proces proti Nikoju Romu in njegovi tolpi, ki je veljala za najbolj temeljito organizirano vojnisko in sabotažno tolpo na Švedskem v teku te vojne. Pri tej tolpi je sodelovala tudi znamenita plesalka Ottilia Möller, o kateri nenavadnih pustolovčinah so pred meseci na Švedskem mnogo govorili. Proces je odkril zelo goste mreže zasnovanih atentatov na železnice in industrijske naprave na Švedskem, ki bi jih bila morala tolpa izvršiti. Vsi člani tolpe so bili kaznovani na več let ječe.

Spremembe v rumunski vladi

Bukarešta, 7. febr. u. V dobro poučenih krogih se je zvedelo, da bo rumunska vlada v kratkem rekonstruirana. Spremembe bodo izvršene, kakor zavirajo, predvsem pri gospodarskih resorih. (Stampa Sera)

Gospodarstvo

Predpisi za mletje žita

Da se uredi in nadzoruje mletje žita (pšenice, rži, soržice, ječmena in koruze), ki ga oddre pridelovalci za potrebe družine in gospodarstva, je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino izdal naredbi, ki določa v glavnem naslednje:

Prepoveduje se p. a. »vanje oškodovane in naravi za mletje žita (pšenice, rži, soržice, ječmena in koruze), ki ga oddre pridelovalci za potrebe družine in gospodarstva po členih 1. in 2. naredbi z dne 12. avgusta 1941-XIX št. 83.

Od dneva uveljavljenja te naredbi (t. j. od 7. t. m.) ne sme noben mlin, ki melje za stranke, mleti pšenice, rži, soržice, ječmen in koroze, če se ne predloži mlevski list, ki ga izda občina do najvišje količine žita, ki so jo pridelovalci upravičeni pridržati za lastne potrebe. Mlevski list, v katerem mora biti označena količina določenega žita, poleg količin, ki so že prej zmele, se izda v dveh primerkih, od katerih eden ostane pri občini, druga pa spremlja pošiljko žita v mlin. Na tem primerku mora mlinar s podpisom potrditi točnost ugotovljenih podatkov in se preprčati ali sprejeta količina ustreza v mlevskem listu označeni količini. Vsak ponedeljek mora s priporočenim pismom poslati »Prevod« v prejšnjem tednu pobrane mlevske liste, ki jih mora navesti tudi v posebnem seznamu.

Pridenji z n. v. žito letino se bodo morali sestavljati mlevski listi po podatkih vpisanih v mlevsko knjižico, ki jo bo izdal Prevd. in v kateri bodo natanko navedene žitne količine, ki jih pridelovalci lahko oddre za lastne potrebe. Občina pa bo nato v knjižici zabeležila količine, za katere bodo izdani mlevski listi.

Zaloga navedenih vrst žita, ki jih ima jo mlini v zrnju ali zmele na dan uveljavljenja te naredbi (7. t. m.) morajo mlinarji v 5 dneh preko občine prijaviti »Prevod« z navedbo lastnikov in količin, ločeno za vsako žitno vrsto.

Mlinarji, ki meljejo samo za svoje družinske in gospodarske potrebe bodo morali ustaviti obratovanje svojih naprav in nato mleti pod kontrolo Občine morajo petih dneh, to je do 12. t. m. zapечатiti bistvene dele teh mlinov, da se prepreči

vsako mletje. Če bodo taki mlinarji mletli za potrebe družine in gospodarstva, bodo morali vsakokrat zaprositi dovoljenje pri svoji občini, da odpreči naprave in jih znova zapetati, ko se opravi dovoljeno mletje. Za vsako zaproseno količino žita odda mlevski list oseba, ki jo občina poveri odprečenju in zopetno zapetanje mlevske naprave, in je tudi navzoča pri mletju, ki se opravi v določenih urah. Ob koncu takega mletja pošlje občina en primerek mlevskega lista »Prevodu«. Dovoljenje za mletje se v tem primeru izda v okviru najvišje dopustne količine žita, ki jo sme pridelovalec oddati. Med mlinarje z zapetimi napravami se po preloži »Prevod« uvrščajo tudi mlinarji, ki poleg dela za lastne potrebe meljejo omejene količine žita za stranke.

Mlinarji katere koli vrste morajo v 5 dneh, t. j. do 12. t. m., preko občine prijaviti »Prevodu« podatke o legi mlina in njegovi zmogljivosti na uro, kakor tudi množice posameznih žitnih vrst, ki so jih zmele v lanskem letu. Prevod sme oddati da se zapetijo one mlevske naprave za žito, ki nimajo potrebne opreme za umno mletje ali za zelo oddaljene od glavnih prometnih cest ter je oteženo nadzorovanje. Osebe, ki opravljajo mletje, morajo voditi posebno prejemno in oddajno knjižico, ki jo dbe pri »Prevodu«. Vse domače priprave, ki se daje uporabljati za mletje žita, je prijaviti v 5 dneh občinam, ki morajo s plombarjem ali zapetjenim oskrbeti, da se njih uporaba onemogoči. Prepoveduje se tudi prodaja takih priprav.

Za kršitve določb te naredbi se kaznujejo pridelovalci kakor mlinarji do 5000 lir ali z zaporom do 2 mesecev. Če pa gre za večje količine žita, ki se zmelejo brez spremnega lista, ali za zatajevanje žitne zaloge in če gre za kršitve predpisov glede zapetosti mlinov, znaša kazen od 5000 do 10.000 lir. Zapor pa od 2 mesecev do enega leta. Vselej se odredi zaplenba žita, bodisi v zrnju ali zmelega. Poleg tega se lahko odredi začasni in trajni odvzem obrtne pravice. Gornja naredba je objavljena v »Službenem listu« 7. t. m. in je za dan stopila v veljavo.

Prijava lesnih kupoprodajnih pogodb z nemškimi izselniki

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naredbi o ureditvi gospodarskih odnosov, izvirajočih iz dobavnih in trgovinskih lesnih pogodb, sklenjenih z nemškimi izselniki (Služb. list, 7. t. m.).

V desetih dneh od uveljavljenja te naredbi (do 17. t. m.) morajo podjetja in zasebniki, ki so sklenili pogodbe kakršnega koli značaja ali vrste, ki naj se šele izpolnijo ali se že izpolnjujejo, in katerim je predmet kupoprodaja ali predaja lesa na ranju, posekanega ali obdelanega, iz gozdov ki so last nemških državljanov ali Nemcev ki so vložili prošnjo za preselitev v Nemčijo, prijaviti te pogodbe Zbornici za trgovino in industrijo v Ljubljani, in sicer po obrazcu, ki se dobi pri zbornici.

Prav tako se morajo pred pričetkom izvajanja vsakekora na v roku 10 dni od sklenitve, prijaviti tiste pogodbe iz prejšnjega odstavka, ki se sklenejo pozneje. V obeh primerih ima onemogel pravdočasne prijave glede prevzemnika za posledico izobso pravice do prodaje lesa, nač na sme zadržati od odstotka povračilo tega kar je za blago morebiti že plačal.

Nemški optanti

78. seznam nemških optantov, ki je objavljen v »Službenem listu« z dne 4. februarja, vsebuje naslednjih 55 oseb (v oklepajih starost in rojstni kraj):

Medvedo: Chiodi Adolf (49, Szerlany), Ana roj. Premur (49, Tržič), Vera (9), Peter (3), Ana (5), Erika (1). — Bled: Herzele Bibiana Kristina (55, Paternica), Herbert (23, Beljak). — Kranj: Schuss Viljem (27, Rodine); Kralj Edvard (38, Tržič). — St. Vid: Dolenz Janec (63, Reka), Doroteja roj. Kokol (32, Maribor).

Zagreb: Trnkočev Edler v. Zaskall Dalibor (35, Ljubljana), Kornelija roj. Bartelme (34, Kočevje), Ubald (4), Ingeborg (3), Peter (3).

Ruše: Zupane Alojzij (32, St. Vid), Zofiga roj. Repolus (27, Ruše), Janec (9), Alojzij (6), Nikolaj (4). — Maribor: Sterbenz Ema (31, Mozeli), Alvin (29, Mozeli). — Rogatec: Skala Franc (35, Maribor). — Krško: Thuma por. Perz Elizabeta (52, Grčarice).

München: Spreitzer Viljem (20, Venzbach); Sigmund Jožef (29, Klinja vas), Marija roj. Brunco (35, Trst), Jožef (2); Muchewitz Janec (30, Gornja Rečna). — Rija roj. Tramposch (28, Zajče polje), Erika (1); Reischel Franc (31, Kočevska Reka), Terezija roj. Homannova (20, München); Oswald Helena (29, Stara cerkev); Juran Ernest (24, Nova gora); Kikel Adolf (24, Stari log); Künz Kristina (28, Beli kamen). — Oberfaffenhofen: Ostermann Ernest (18, Globoki potok). — Weerden: Weiss Karel (23, Mačja vas). — Gönningen: Flack Antonija (27, Mačja vas). — Stockenhausen: Petzsche Marija (19, Rajn). — Dachau: Schager Alojzij (21, Srednja vas). — Gmunden: Ruppe Ernest (28, Pozed). — Linz: Tönnies por. Blenbauer Fridrika (49, Ljubljana). — Gradec: Luckmann por. Mehlen Ivana (38, Ljubljana); Handl por. Harter Stefanija (61, Ljubljana). — Haasnau: Epplch Marta (23, Seč). — Berlin: Tönnies por. v. Perner Marijana (69, Ljubljana).

Kanada: Schneider Ludovik (41, Seč). Natalija. Alfred. — Rudimpešta: Weber Hela (48, Ljubljana).

Upniki navedenih oseb morajo do 18. t. m. prijaviti svoje terjatve Pokrajinsko uradu za dolgove in terjatve. Ljubljana.

Gospodarske vesti

— Omejena poraba kovin v gradbeni stroki. S posebnim zakonskim dekretom ki je objavljen v Službenem listu Kraljevine so bili izdani predpisi o omejitvi porabe nekaterih kovin v gradbeni stroki, pri gradnji luških in železniških naprav, kakor tudi pri napravah za izkoriščanje vodne sile. Po teh odrednih je pri gradbenih delih na splošno prenehanje poraba bakra, nikla, kroma, kobalta, svine, kositra in cinka

ter njih spojini in so le za nekatere svrhe določene izjeme. Gradbeni dela, ki so pred zaključkom, se lahko še izvršijo ob uporabi teh kovin.

— Nova carinska meja nasproti Franciji. Iz Rima poročajo, da je izšla odredba, s katero je do končne določitve italijanske zapadne meje nasproti Franciji ustanovljenih osem carinarnic ob demarkacijski črti, ki je bila postavljena pri sklenitvi premirja med Italijo in Francijo. Nova carinska meja bo veljala od 1. marca naprej.

— Iz trgovinskega registra. Pri tvrdki A. Pauser, trgovini z mešanim blagom v Novem mestu, je izbrisan dosedanj imetnik tvrdke Alof Pauser, vpisana pa je nova imetnica Anica Prijatelj roj. Pauser v Novem mestu. — Pri tvrdki Josip Kunstel, trgovini z lesom in lesni industriji na V. h. niki, je zaradi smrti izbrisan dosedanj lastnik firme Josip Kunstel, vpisan pa novi lastnik Vinko Kunstel, posestnik in trgovec na Vrhniki; za skrbnico odsotnemu Vinku Kunstu je postavljena njegova žena Joža Kunstel, ki bo podpisovala tvrdko. — Pri tvrdki Slograd, slovenski gradbeni in industrijski d. d., je zaradi smrti izbrisan član upravnega sveta dr. Josip Grablovic.

— Pomladni dunajski velesejem. Prihodnji dunajski pomladni velesejem bo od 8. do 15. marca t. l. in bo posvečen predvsem kinetizmu, gozdni industriji in rudarstvu. Sejem bo vpošteval predvsem posebne potrebe onih držav, ki sodelujejo v rekonstrukciji evropskega gospodarstva v okviru politike osi. Kinetični stroji in kemična industrija bodo zastopani v okviru razstav: »Gnojitev in oploditve«, »Zaščita in borba zoper rastlinske parazitske škodljivce«, »Miške in lastne grude«. Fašistična Italija se bo udeležila tega sejma s posebno razstavo, ki jo organizira Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo. Na področju tehnične razstave bodo zastopani stroji in naprave za kmetijstvo, mlinski industrijo, hladilni stroji, enologija, vozila in traktorji, lesni obdelovalni stroji, lov in ribarstvo, rudarstvo, lahke kovine itd. itd. Vzorčni sejem (Sejmska palača) bo razkazal celo vrsto izbranih proizvodov, predvsem na področju umetne obrti, rokodelstva, dunajske mode itd. Posetniki bodo imeli razne olajšave, kakor popust na železnice (na italijanskih 30%, na nemških 50%) proti predložitvi sejmne legitimacije, ki jo izda častni pokrajinski zastopnik Ing. E. M. Felix, Trieste, via Fabio Severo 11, na katerega se lahko reflektanti obrnejo za nadaljnje informacije.

— Sto let Pečtanske madžarske komercialne banke. Poštanska madžarska komercialna banka je te dni predložila svoje letno poročilo za 100. poslovno leto. Ta zavol je lani ponovno razširil svoje poslovno zavetje zlasti v novo priključenih pokrajinah. Med drugim je prevzel večino delnic Trgovinske in obrtne banke v Novem Sadu ter Gospodarske banke v Subotici. V priključenem severnem delu Sedmograške je ustanovil dve podružnični banki. Hranilne vloge so se pri zavodu samem povečale za 50 milijonov pengov, pri koncernskih denarnih zavodih pa za 40 milijonov, tako da je imel zavod skupaj z bankami svojega koncerna ob koncu lanskega leta za 500 milijonov pengov hranilnih vlog. Za obseg poslov je značilno da je zavod od skupne vsote lanskega lrtavnega posojila za Sedmograško v v šini 250 milijonov sam prevzel 25%. V zavodu industrijski koncern spada med drugim tudi Bača tvornica sladkorja, odlično pa je zavod udeležen tudi pri nedavno ustanovljeni prvi madžarski tvornici za celulozno volno, ki bo v kratkem dograjena.

— Maksimalne cene pri prodaji nepremičnin v Bolgariji. V zvezi s predlogom zakona o maksimalnih cenah pri prodaji nepremičnin je bolgarski finančni minister Bošilov v sobranju poudaril, da so se cene nepremičninam v zadnjem četrtletju povečale brez utemeljenega razloga povečale za 300 in celo 400%. Finančni minister je odlašoval, da se ti ukrepi proti navijanju cen nepremičninam niso izdali že pred meseci, navzlic temu še niso prepozni.

Ruska zima

V današnji vojni skoraj dnevno slišimo to ali ono o ruski zimi. Da bomo imeli nekoliko boljši vpogled v to skrivnostno zimo, povzemamo nekaj podatkov iz članka prof. dr. Peregrina Zistlerja iz Berlina.

Na ogromnem prostoru sovjetske države, ki se razteza preko 140 dolžinskih stopenj vse do Tihga morja, a počez od arktičnih krajev vse do širine, ki bi približno odgovarjala zemljepisni širini Neaplja, ne moremo pričakovati enotnega značaja zime. V okviru tega kratkega pregleda bo bolje, da ne zahtevamo preveč v opisovanje razlik, ampak da na temelju vzrokov dobimo celotno sliko ruske zime. Kot varen klimatski faktor za temperaturo pride v poštev zemljepisna širina. Pri isti obliki tal vidimo, da temperatura normalno pada od juga proti severu. Ko dospemo čez polarni krog, so pa že sončni žarki v zimskem času popolnoma brez pomena.

Velik vpliv na temperaturo in vlago ima oddaljenost katerega kraja od morja. Čim bolj se od morja oddaljujemo v notranjost kontinenta, tem bolj bo klima kontinentalna, z drugimi besedami, imela bo večje dneвне in letne razlike v toploti in bodo zaradi tega zime mrzlejšje, poletja pa toplejša. Ta razmerja v temperaturi so najizrazitejša na največjem kontinentu Aziji, ki v primeri z njim Evropa ni drugače kakor razčlenjen polotok. Za primer navajamo srednjo januarsko temperaturo in povprečje na nižje zimske temperature za nekatera mesta od Atlantskega morja pa do Azijske Rusije. Pariz +2,5 stopinje (-11 stopinj), Berlin -0,4 (-16), Vratislava -1,5 (-17), Varšava -3,4 (-17), Moskva -11 (-31), Perm -16 (-37), Jensejsk -22,2 (-50), Gornja Lena -35 stopinj (-54 stopinj). Srednja razlika v temperaturi, to je razlika med najhladnejšim in najtoplejšim mesecem v letu, znaša v Berlinu 13 stopinj, v Moskvi 30 stopinj, v Jensejsku 40 stopinj. Za stopnjuje se dviganje razlike v letni temperaturi — v našem primeru za zimski mráz — je odločilnega pomena stalno upadanje vodnih hlapov v zraku, ki je v zvezi z oddaljenostjo od morja in vedno redkejšimi padavinami. Kolikor manj je vodnih hlapov v zraku, toliko manjše je absorpcije kratkovolnih žarkov in v večji meri prihaja do izraza dolgovolnno izžarevanje trdnih tal. Zato se toplota proti notranjosti kopnine zaradi močnejšega izžarevanja pozimi vedno bolj niža.

Pod sejem enakimi pogoji lahko iz padavin sklepamo na količino vodnih par v zraku. V treh zimskih mesecih doseže višina padavin v Moskvi 90 mm, torej 10 mm manj kakor v Berlinu. V vzhodni Sibiriji je v tem času v Jakutsku samo 18 mm v Verhojansk pa celo samo 11 mm padavin. Pogoji za posebno suh zrak in z njim zvezano čisto in brezoblačno atmosfero v imenovanih mestih so visoke gorske verige na jugu in severu, ki onemogočajo dostop vsaki vlagi. Če upoštevamo še zemljepisno širino in da gorovje preprečuje odtok zraka, tedaj vidimo, da deluje več faktorjev na to, da so tu najmrzlejši kraji na zemski površini, vključno tudi antarktične kraje. Če vzamemo januarsko in povprečno najnižjo zimsko temperaturo, tedaj kažejo za Jakutsk številke -43 in -55, za Verhojansk pa celo -50 in -63 stopinj Celzija. Absolutno najnižje temperature, so znanomavši v Verhojansk, in sicer več kakor 70 stopinj pod ničlo, tako da se lahko to področje imenuje za tečaj mráz. Mase hlad-

nega zraka se stalno kopičijo v notranjosti severne Azije, katere jedro se sklada s tečajem mráz v vzhodni Sibiriji. Od tod se širi vzdolž velike kontinentalne osi visok zračni pritisk vse do Azorskih otokov. Kot aktivno središče atmosfere vpliva stalna nizka temperatura tudi na zimsko vreme v južnih in severnih področjih. Na severni strani ima z islandskim področjem za posledico jugozapadne in zapadne vetrove, ki prihajajo z Atlantskega morja in katerih vpliv se čuti včasih do same Sibirije. Na južni strani osi visokega zračnega pritiska pa vladajo v jesenskih in zimskih mesecih močnejši vzhodni vetrovi, ki dajejo povod za hude snežne meteže in burje. S seboj prinašajo suhi hladni zrak

Navodila za osebne izkaznice

Ljubljana, 7. februarja. V ponedeljek 9. januarja začne ljubljansko mestno poglavarstvo s sprejemanjem prijav za osebne izkaznice na naslednjih krajih:

V šoli v Zgornji Šiški za prebivalce prejšnje občine Dravljice s predkrajem in nekdanje občine Zg. Šiška. V ljudski šoli v Sp. Šiški za okoliš nekdanje upravne občine Sp. Šiška. V ljudski šoli za Bežigradom za bežigrajski in svetokriški kraj ter za Stožice. V ljudski šoli v Mostah za okoliš nekdanje upravne občine Moste, razen Kodeljevega in Planirja. V poslopju stare cukrarnice na Poljanskem nasipu za Kodeljevo. Planir. Stepanjo vas in na poljanski kraj od Stritarjeve ulice. V šoli na Ledini za šentpetrski kraj od Miklošičeve ceste do meje nekdanje občine Moste in do levega brega Ljubljane. V mestnem gospodarskem uradu v Beethovnovi ulici št. 7 za središče mesta do leve strani Miklošičeve ceste in do železniške proge od Miklošičeve ceste do Tobane ulice, nadalje pa do Aškerceve ulice ter Zoisove ceste in ob Ljubljani do tromostovja, vključno poslopja Pod turnom. V meščanski šoli na Viču za nekdanjo upravno občino Vič z Rožno dolino in Glincami. V turistiški palači, Gosposka ulica št. 15, za trnovski kraj, t. j. južno od središča mesta in zaradi od viškega okraja do Ljubljane. V šoli na Prulah za šentjakovski kraj od Stritarjeve ulice ter za Barje.

Na teh postajah bodo interesi dobili formular za prošnjo v obliki in s podatki, kakršni so potrebni za osebne izkaznice. Zaenkrat je izkaznica obvezna samo za moške od 15 do 50. leta, t. j. od vključene letnika 1892 do vključene letnika 1927, ter bodo zaenkrat sprejete prošnje samo od takih prosilcev, od drugih pa samo v izrednih in nujnih primerih. Po 15. februarju pa bodo za osebne izkaznice lahko prosili tudi drugi, ki imajo pravico, namreč moški nad 50 let in ženske. Poleg prošnje na omenjenem formularju mora vsak predložiti tri enake fotografije v velikosti 4,5x5 cm, kjer mora biti dotičnik fotografiran brez klobuka in doprsno. Poleg tega pa mora vsakdo predložiti tudi za dokaz svoje identitete potrebne dokumente. Vsakdo mora prošnjo predložiti osebno.

Ko dobi prosilec formular za prošnjo, plača pristojbino 1 L za vsak formular.

Uslužbenici državnih in javnih uradov ter zavodov in učenci visokih in srednjih šol nam ne hodijo na te postaje, temveč naj se za osebne izkaznice obrnejo na svoje uradne predstojnike.

Prošnjo je po navodilih Visokega Komisariata treba izpolniti predvsem v italijan-

ski notranje Sibirije in so odločilni za temperaturo v južno-ruskih stepah, ki se v širokem krogu širijo od Kirgizskih step čez severni rob Kaspijskega in Črnega morja vse do rumunskih nižin in madžarske puste.

Popolnoma drugačno podnebje imajo področja na jugu, ki se odklikujejo z neobičajno milo in vlažno zimsko klimo. Razen južnega položaja in vpliva Kaspijskega in Črnega morja imajo veliko vlogo tudi gorski grebeni, ki zapirajo južna mesta pred prodrljem mrzlega zraka s severa. Jalta na južni obali Krima, ki je znan kot ruska riviera, ima povprečno januarsko temperaturo 3,7 stopinje in povprečno najnižjo zimsko temperaturo -8 stopinj. Baku na Kaspijskem morju ima še milejšo temperaturo, in sicer 3,8 stopinje v januarju in -5 stopinj najnižjo zimsko temperaturo. Klimatski otok zase je jugovzhodna obala Črnega morja, kjer je v Batumu srednja januarska temperatura 6,3 stopinje; ta kraj pa ima tudi ogromno letnih padavin, in sicer 2400 mm.

Za dopolnilo naj navedemo še nekaj podatkov o zamrznjenju rek. Ta doba traja v Moskvi 140 dni, pri Petrogradu 147 dni, pri Arhangelsku 190 dni, na ustju Jeniseja celo 240 dni. Ker začne led kopneti najprej na gornjem toku rek, so pomladi zaradi tega velike poplave. V vzhodni Sibiriji se v kratkem poletju odaja zemlja samo v globino enega metra, dalje v notranjost pa je stalno zamrznjena.

Če na koncu teh razmišljanj spregovorimo besedo še o fiziološkem delovanju ruske zime, se bomo omejili samo na človeka. Razlikovati moramo vlažen in suh mráz ter mráz spremljan z vetrovi. Huda zima brez vetrov je znosnejša za človeški organizem kakor mráz s hudimi vetrovi. Vlažno in hladno vreme povzroča prehlade; suh zrak in zatišna lega pod vedrim nebom pa imata posebno prednost za zimsko zdravilišča. Zaradi tega hudi mráz v vzhodni Sibiriji domačinom prinaša brez hujših posledic.

sta. Od tam je prišel v Kranj, potem pa 1894. v Ljubljano na I. mestno deško šolo, kjer je ostal do svoje upokojitve po 49letnem službovanju leta 1924.

Vneto je dolga leta deloval v učiteljskih organizacijah. Ljubljansko mestno učiteljsko društvo ga je izvolilo za svojega zastopnika v mestni šolski svet, kjer je odločno branil pravice svojega stanu. Za pravice stanu in roku je vedno nastopal odkrito in značajno v zasebnem življenju pa je bil zelo skromen. Možu dela, kremenitemu značaju, ki mu je bilo usojeno ušakati visoka leta in preživeti toliko dogodkov, naj bo lahko počitek pri Sv. Križu! Gospé vdovi naše iskreno sožalje!

V spomin Dragi Pajkovi

V Celju je nedavno umrla dijakinja 6. razreda gimnazije Draga Pajkovi. Podlegla je za operacijo. Vest o smrti te ljubke mladenke je vzbudila mnogo iskrenega sožalja med njenimi tovarišicami in prijateljicami. Toplo se spominjajo svoje drage in njihove misli se venomer mude okrog sveže gomile na celjskem pokopališču.

Praznik zglede gospodinj

»Tako? Kako ste rekli? 80 let! Saj to ni res.« zmagujejo ljudje z glavami ob izjav, da obhaja dne 10. februarja 1942 80-letnico svojega rojstva Urška Andoljšek, po domače Mencinova, iz Malih Lipljen. Kdo bi ji prisodil! Saj je še vedno tako delavna, kakor da mora to trajati vse do konca dni, kakor da je delo vir vsega njenega življenja.

Marsikako trpljenje, marsikaka bol je šla mimo, zlonijo jo ni. Vera v lepšo in srečnejšo bodočnost, pomoč moža, ob katerem je pred dvema letoma v krogu svojih otrok obhajala zlato poroko, in upanje njenih otrok so ji bile največje opore v njenem delovanju. Od 9 otrok so ji ostali le štiri. In če jo smrt vsakokrat težko zadela, je bila njena največja bol smrt sina Toneta, ki je padel leta 1915 na ruski fronti. Bil je pač upanje, da bi prevzel grunt in delal naprej, ko sta starša nehala, ter izpolnil nade, ki sta jih gojila vanj.

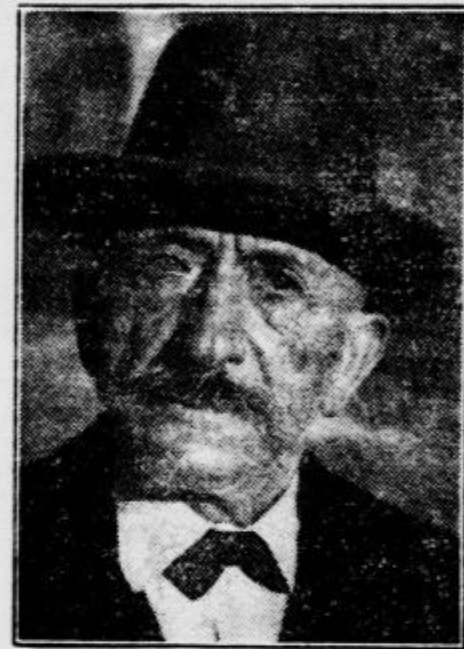
Naj ji bo ob njen 80-letnici prijetna zavest, da je v svojem življenju storila mnogo dobrega, da se je danes spominjajo vsi s hvalečnostjo in da ji vsi iz srca želijo: Naj ji nebo nakloni še mnogo let v zdravju in zadovoljstvu!

90 let Janeza Ronka

Cerknica je kraj, kjer ljudje doživljajo zelo visoko starost. Nekateri trdijo, da jim prpomore do vseke starosti trdo delo, pristna burja in zdrav humor. Nemara ni brez resnice, da jim k zanjemu dosti pomaga tudi dobra vinska kapljica. Med najstarejše Cerkničane spada naš znanec, jubilan Janez Ronko st., ki je prav te dni

dopolnil šele 90 let. Šele pravimo, kajti človek bi mu jih po njegovi sveži vnanosti in vedrosti duha prisodil kvečjemu 70. Rodil se je 28. januarja 1852 v Cerknici št. 65 »čez most« kot tretji sin očeta Južeta, zidarskega mojstra. Ne pravi zastoj ljudski glas, da se moški teh rodbin zibljejo v maliti.

Domača ljudska šola je bil prvi zavod, kjer si je bistril um, druga šola je bila paša, tretja in najbolj temeljita šola pa mu je bila življenjska. V nobeni ni zaostal. Iz prve šole nima drugih spomnov, kakor da so se takrat učili po stari metodi, to je »a palco«, od druge nemara to, da si je pri trenju lesnikov poškoval zob, ki je bil prvi in poslednji, kar jih je izgubil, tretjo, ki se vleče že o rojstva, mu je pa kazala vedno le naprej. Trdo delo v mladosti, ko je garal poleti doma, pozimi pa v hrvaških gozdovih, mu je že zgodaj privzgojilo pravo življenjsko disciplino. Pičli zaslužek zidarske obrti ni zadostoval za potrebe dneva. Dosti njegovih rojakov Cerkničanov je šlo kruha iskat v tujino, v Brazilijo in Severno Ameriko, naš jubilan pa je vztrajal doma, na svojem, in z uspehom. Zmerom in povsod si je znal pomagati iz zadrege.

Da se povrnemo k njegovi obrti, že njegove oče je imel zidarsko koncesijo od leta 1848. Gradil je različne stavbe in kot potrldio njegove sposobnosti lahko vidijo gotoka okna v Cerknici v farni cerkvi. Zvest očetovim načelom se je naš jubilan kmalu osamosvojil, začel sicer s praznim žepom, toda s pridnimi rokami. Precej je gradil v svojem življenju z večjim ali manjšim uspehom. Sam trdi, da je bolj držala poštena beseda ko sedaj pred notarjem poljsan papir, ampak pri zgradbi cerkniške šole se je vključil dani besedi »urezal za 300 goldinarjev«, kar je bilo za tiste čase lep denar. Kdo pa je takrat poznal vse »knif« današnjih doplačil! Takrat se je »zgrilhal«, udarilo, oblikoval plačalo. Njegovo stavbo obrt je razmahnil sin Janez Ronko ml., s kateri msta skupaj delovala od leta 1900. do svetovne vojne. Zgradila sta med drugimi stavbami precej šol, cerkva, posojilnica, domov. Še danes pa mojster ne miruje in rad prime za zidarsko žlico, toliko, da ne pozabi, in ker mu ljudje ne dajo miru.

S svojo pokojno ženo Marijo je živel 56 let v složnem in zglednem zakonu. Oba sta bila dobra, skrbna in varčna. Živita se dva sinova in štiri hčere, pa so vsi dobro preskrbljeni. Že prej omenjeni najstarejši sin Janez vodi po očetu jubilanu dobro znano stavbo obrt, France je višji nadzornik proge pri železnici, hčerka Marija je vlovevala in je lastnica Zgončeve gostilne, Reza je z družino v Ameriki, njen mož Tone Zheri, lesni trgovec in posestnik v Cerknici, najmlajša Tončka je poročena v Kanadi, Francka pa gospodari doma in streže očetu. Ne smemo pa pozabiti, da se je nabralo okrog jublanta 23 vnukinj in vnukov ter 16 pravnukov in pravnukinj. Od prvih se je že precej osamosvojilo doma in v Ameriki, zadnji pa za sedaj pač ne posegajo dije kakor samo v siledo. Tako se jubilan lahko z zadovoljstvom in ponosom ozre po svoji številni rodbini, ki mu je samo v čast.

Majhna gostilna, ki ji je pripadal primitiven kopalni bazen, si je nataknila ponosno označbo »Sanatorij«. Na prospektu je bilo celo zapisano: »Zdravnik v hiši.«

»Nu, nu.« je vprašal mož, ki je prihajal sem pogosto na letovišče, »ali stanuje po prihaja pa vsak večer med 8. in 10. tarokirati!«

»To baš ne.« je odgovoril gostilničar, novem zdravniku pri vas?«

Na poteh po Dolenjskem in Notranjskem

Ko sta se razvila turizem in planinstvo kot duhovna potreba z duševnim delom zaposlenih in drugih slojev, sta služila izživljanju planinskih in nižinskih svet. Pri nas se je tok turizma in planinstva usmeril zlasti v kraje planinskega območja, predvsem na Gorenjsko, dočim je na Dolenjsko segel le malo. O tem so odločevali razni vzroki in okoliščine. Ogledamo si jih na kratko, ob spoznanju očetno razvojno stanje.

Tam, kjer kipe v nebo silne planine in se spuščajo po zelenih predgorjih v velike in male doline: kjer bistrte tečejo vode in se njih šumot spaja z bobnenim šumenjem slapov in s šelestenjem gozdov v večno gorsko simfonijo; tam, kjer se blešče vabljiva gorska jezera: kjer v vročih dneh svež veter veje, ob studenih potnikih ni žeje, tam je toliko veličanstva gorske poezije, da se ji je človeška duša vsa predala.

Tak položaj pojasnjuje zakaj se je osredotočila tujakoprometna politika in tudi propaganda predvsem na planinske kraje. Odločevali pa so trgovski in drugi stiki s severnimi in zahodnimi deželami, ki so bili že pred postankom turizma ustvarili enega važnih pogojev za njun razvoj in razmah — dobre cestne in železniške zveze.

V tem turističnem in planinskem agou so zrasle na Gorenjskem gorske kočje po pobočjih in planinah udolna konališča in terasi po dolinah prišla je skoro v vsako vas električna razsvetljava in dobra pitna voda iz vodovodov napeljav in daljnih krajev. Razvite tujakoprometne in planinske naprave pa so ob sila privlačnih pokrajinskih lepotah planinskega sveta

privabljalje turiste (letoviščarje) in planince.

Tako je bila Dolenjska odrinjena od turistično-planinske mize. In vendar je ta deželica posebno zanimiva v svojem folkloru ljudska noša, stari plesi in običaji ter v pokrajinskem pogledu po svoje lepa in privlačna.

Doline ljubke se vrste in griči preko valove, se hrani božji z njih bleste. Črez širne vse dobave, črez hribe, gozde prave se vije bela cesta v vsake lične, zala mesta. Ljudi tam zdravijo toplice, v tolažbo, radost so vinske jim gorice.

Vse doline in vzpetine (do 1000 m in več) se tako prelivajo druga v drugo, kakor bi se bilo vervalo morje, ki se je mahoma ustavilo v svojem poletu iznad tega valovanja, segajočega od Kolpe do Save, se dvigajo višji, porastli grebeni in vrhovi: široka in dolga Mala gora in Velika gora (s Sv. Anjo, 964 m; z Ostrim vrhom, 1121 m in z Belo Steno, 1253 m); raztegnjeni Fridrihtštajn (Stojna) in zaviti Rog (1100 m), ki oklepajo Ribniško-kočevsko dolino; ponosni Gorjanci (s Sv. Jero ali Trdinovim vrhom, 1181 m) ki se vijugajo v divnem loku in gledajo z ene strani na slikovito Dolino gradov ob Novem mestu na drugi strani pa prehajajo — enako Kočevski hrib — med brežulki vrtačami in dragami v nižino dol do Kolpe ki meti s svojim svetlim pasom batno Belo Krajino od Hrvaške; tam na vzhodni strani pa se rišejo Zasavski hribi s svojimi vrhovi

(Kum, 1210 m). Vso prekrasno sliko opazujemo lahko z raznih točk, med drugim s Kureščka (833 m) pri Ljubljani.

Dolenjska posebnost so vinogradi z vabljivimi zidanimi potonimi obronki, ki dajejo Dolenjcem in Belokranjcem toliko cenjeni vinski pridelok. Ob njem sta črpala svoj dohodek, ob vinu in veselju pesmi, ki doni ob trgatvi in ob slovesnih prilikah, ter ob toplejšem podnebnju se je izloboval Dolenjec zadovoljni, zdaj skromni zdaj šegavi značaj. Gostiljubje mu je prirojeno, kar lahko občutiti, če poromaš »tje dol na Dolenjsko, ki je zdravje mojce«.

Za svoj obstoj pa si je Dolenjec potkal še drugih pridobitnih virov. Našel jih je v sicer mali, a vendar donosni živinoreji; dobiček je dalje donasal — v gozdnatih predelih na Kočevskem, v Gorjancih in drugod — les, ki se že oddavna podelava v Ribniški dolini v znano suho robo. Danes pa ima tudi v treh premoških pri St. Janžu, v Kočevju in na Kanizari pri Črnomlju mnogo delavcev-rudarjev svoj zaslužek.

Slikovita je lega dolenjskih mest ob sončnih bregovih (Višnja gora, Metlika); na polotoku ali otoku (Črnomelj ob Dobliki in Lahinji, Novo mesto in Kostanjevica ob Krki). Kaj prijazni so tudi razni drugi kraji (Velike Lašče, Ribnica, Čatež pri Mali Loki, Trebnje, Semič, Vinica).

Izmed vseh dolenjskih predelov je bila od prometa in severne kulture najbolj oddaljena Bela Krajina. Zato so se tam najdeli ohranile stare navade in šege z ljudskimi plesi in gremi, z zanimivo ljudsko belo nošo z bistrimi presovori in vrtačami. Za nabiranje ljudstva blaga so si pridobili značilne razne osebe: izmed teh vodi Božo Račič v Ljubljani poseben zavod za ljudsko obrt. V teh kulturnih

prvinah opazujejo belokranjsko ljudstvo najlaže ob velikih praznikih, ki se obhajajo n. pr. na Željuju pri Vinici, v Bojancih (pravoslavne vere) in pri Treh Farah pri Metliki; dalje pri raznih prilikah belokranjskega žitja: na svatbi, pri kresovanju itd. Za ohranitev ljudskih obredov in naprevov se je med drugimi trudil Franc Marolt.

Dolenjska ima tudi zdravilne toplice in mnoge podzemne jame. Navzile vsem narodopisnim posebnostim ter prirodnim znamenitostim in lepotam, predeli ob Gotenški in Borovski planoti, ki se dvigata strmo nad Kolpo (Gotenški Snežnik, 1289 m, Krempa, 941 m), dolina pri Črnomlju nad Toplicami so naravnost alpskega značaja, pa Dolenjska ni mogla pritegniti letovističnih gostov, turistov in planincev v takem številu, da bi imela od tega (razen v nekaj krajih) stalen, izdaten dohodek. Temu je bilo krivo med drugim pomanjkanje ustrežajočih tujakoprometnih in planinskih naprav. Pozno so postavili planinski dom na Mirni gori (1048 m) in nekaj planinskih zavetišč (na Gorjancih); le počasi so se gradile nove ceste, vodovodi, kopališča, boljših gostinskih obratov je bilo še red kakor leti vse premalo. Tudi je bila Dolenjska premalo poznana, dasi je nastalo polagoma precej spisov o Dolenjski in zlasti o Beli Krajini: Ivan Šabelj (Biserice iz belokranjskega ljudskega zaklada), Janez Trdin (Bake in pripovedi z Gorjanc), Leopold Podlogar (Kronika mesta Črnomlja in njega župe), Engelbert Gangl, dr. Janko Lokar, dr. Fran Ogrin (Slike iz Bele Krajine), dr. Martin Malnarčič (Topoliček Dolenjske) članki v Planinskem Vestniku, navedeni na strani 29 in 30. Splošnega kazala, ki so jih sp. sal razni pisli (Viktor Pirnat, dr. Joep Oblak, in-

spektor Josp Westar in drugi); posebej omenim Rudolfa Badjura »Sto izletov po Gorenjskem, Dolenjskem in Notranjskem« ter Kočevski Zbornik CMD.

V pogledu podrobne propagande je poleg domačinov veliko storilo društvo »Bela Krajina« v Ljubljani pod predsednikom dr. Banom. Prirejalo je predavanja in narodne festivale, na katerih so se prikazovali narodni plesi in običaji Belokranjcev. Ob teh prilikah so bili v časopisju priobčeni številni članki in novice o Beli Krajini. Pisali so med drugimi: Oton Zupančič, dr. Juro Adlešič, Matija Malešič, dekan Pavlin Bitnar, Matija Tomc, Ivan Simončič, dr. Jure Koce, Jože Grbine, Vinko Beličič, Boris Orel, dr. Martin Malnarčič, Leopoldina Baudekova, dr. Ogrin. Posebej treba omeniti članka dr. inž. Črtomirja Nagodeta in inž. K. Klodiča o železniškem načrtu Črnomelj—Vrbovsko.

Še eno deželico imamo, ki smo jo svoječasno zanemarjali — Notranjsko.

Da je Notranjska, preko katere so prodrali Rimljani v Posavje in Podravje in so hrumela ljudstva ob preseljevanju narodov, bogata na zgodovinskih spomenikih in narodopisnih posebnostih, o tem ne smemo dvomiti. V pokrajinskem pogledu pa naj napišem najprej tole splošno oceno: Gore ne kipe visoko, Krim je pravi velikan; vode v zemljo padajo globoke, zopet pridejo na dan. Temni gozd tam tla pokriva, s njim Notranjec pridobiva; on se dele kamnite naredi s plodovit.

Pokrajinski značaj Notranjske je drugi ko Dolenjske. V severnem delu se zvrščajo hribi ob dveh visokih planotah, to je v

La »EMONA«, Istituto Agricolo Immobiliare di Lubiana e la Deutsche Umsiedlungs-Treuhand Gesellschaft m. b. H. di Berlino, rappresentata dal Delegato Germanico per l'Emigrazione in Provincia di Lubiana,

rendono noto quanto segue:

1. Tutto il patrimonio agricolo forestale con le relative pertinenze ed aziende accessorie, di proprietà dei cittadini germanici e degli alligati tedeschi emigranti dalla Provincia di Lubiana, che hanno rilasciato procura generale al Delegato Germanico per l'Emigrazione, è stato venduto alla »EMONA«, Istituto Agricolo Immobiliare di Lubiana.
2. Alla stessa »EMONA« è stato contrattualmente riconosciuto, nell'acquisto di beni immobili urbani in Lubiana e Kočevje, appartenenti agli emigranti come sopra specificati, un diritto di priorità, a determinate particolari condizioni.
3. Le industrie che svolgono la loro attività nella Provincia di Lubiana, escluse le segherie che vengono trattate a parte, non sono state comprese negli accordi con l'»EMONA« e possono perciò essere oggetto di libere trattative. Tuttavia la stessa »EMONA« ha dichiarato di essere disposta a trattarne l'acquisto, a parità di condizioni con altri offerenti.
4. Tutti coloro che abbiano interesse ad acquistare od affittare alcuna delle proprietà indicate ai punti 1. e 2. tengano presente questa comunicazione onde regolarsi nell'interprendere le necessarie trattative.

»EMONA« e D. U. T.

»EMONA«, zavod za poljedelstvo in nepremičnine v Ljubljani, in »Deutsche Umsiedlungs-Treuhand Gesellschaft« v Berlinu, ki jo zastopa nemški delegat za izselitev v Ljubljanski pokrajini, razglasa sledeče:

1. Vsa imovina, poljedelska in gozdna, z dotičnimi pritlikalnimi in pripadajočimi podjetji, last nemških državljanov in nemških drugorodcev, emigrantov iz Ljubljanske pokrajine, ki so izstavili splošno pooblastilo nemškemu delegatu za izselitev, je bila prodana »EMONU«, zavodu za poljedelstvo in nepremičnine v Ljubljani.
2. Isti družbi »EMONA« je bila pogodbeno priznana prednostna pravica za nakup mestnih nepremičnin v Ljubljani in Kočevju, pripadajočih zgoraj navedenim izselencem, pod gotovimi posebnimi pogoji.
3. Industrije, ki poslujejo v Ljubljanski pokrajini, izvzemši žage, glede katerih obstajajo posebni dogovori, niso bile privzete v dogovore s »EMONO« in morejo tedaj biti predmet prostih pogajanj. Vendar je sama »EMONA« izjavila, da je pripravljena pogajati se za nakup istih pri enakih pogojih z drugimi ponudniki.
4. Vsi, ki se zanimajo za nakup, zakup ali najem zgoraj pod št. 1. in 2. navedenim premoženjem, naj upoštevajo ta razglasa, da se bodo znali pravilno ravnavati ob vstopu v potrebna pogajanja.

»EMONA« in D. U. T.

Kronika

* Vsem spoštovanim naročnikom »Jutra« sporoča uprava, da ni moglo dostavljati »Jutra« v večernih urah, če pa odo vsi naročniki prejeli »Jutra« takoj zjutraj, kakor je to bilo v navadi že prej. Prosim polnega upoštevanja in nadaljnje naklonjenosti!

* O najvišjem odlikovanju armijskega generala Ettore Bastica, vrhovnega poveljnika italijanske vojske v Cirenajki, poročajo nemški listi iz Italije. Odlikovanje z velikim sivozlatim križem se v italijanskih političnih krogih tolmači kot nagrada temu bistremu in hrabremu poveljniku, pod čigar vodstvom so čete v Libiji porazile daleko močnejšega sovražnika. Armijski general Bastica je z generalom Rommelom pripravil Angležem bliskovito presenečenje, ki je povzročilo izgubo ozemlja, pridobljenega po trdi borbi in z velikimi izgubami. Počastitev je obenem priznanje dosedanjih zaslug generala Bastica, ki si jih je pridobil s spretno izvedenim načrtnim umikom libijskih čet, pri čemer je ohranil njihovo sposobnost za ponovne borbe.

* Promocija. 31. januarja sta bila na medicinski fakulteti zagrebške univerze promovirana za doktorja vsega zdravilstva gđ. Jelka Vesentakova in g. Aleksander Gala, oba iz Maribora. Čestitamo!

PROJA

kavin nadomestek omogoča pripravo okusnega in tečnega kavega napitka.

* Smrt starke, ki se je hotela ogreti. V zvezi z oetro zimo, ki se je letos zahtevala že toliko žrtve po vsej Evropi, poročajo iz Foggie o strašni nesreči, ki je zahtevala življenje 72 letne starke Totte iz San Severa. Grela se je pri železni peči pa se ji je vnela obleka, da je v trenutku zagorela kakor plamenica. Zaman se je skušala oteti, prav tako so njeni klici na pomoč ostali zaman. V silnih mukah je podlegla opeklinam.

* Mater Božjo so okradli. V okolici Spezije se je pripetilo bogoskrunstvo, kakršno je redko v kroniki. V okolici cerkvi sv. Nikolaja se je pred oltarjem Marije iz Lurda prejšnjo sredo začela devet dnevnica in za to priliko so kipi Matere Božje oktili z dragocenim okrasjem. Nadelo so ji nekaj bisernih ogrlic in drugih dragocenosti, ki so jih bili verniki iz hvaležnosti ali iz zaupanja darovali Mariji. Sredi bele dne, ko je bila cerkev prazna, pa so se pritohtopili drzni tatovi in božji kipi oropali draguljev. Tatvina je bila takoj nato odkrita in upanje je, da bo policija tatove izsledila.

* Sotfjaki parki se spreminjajo v vrtove. Župan bolgarske prestolnice pripravlja okoli na prebivalstvo, naj letošnjo pomlad izkoristi vse doslej še neizkoriščene parcele za pridelovanje krompirja, solivja in drugih živil. Tudi javni viri in občinske parcele bodo poslužili za splošno obdelavo.

* Italijanski salezijanci na Timorju. Nedavno je bilo v dnevnem tisku mnogo go-

vora o Timorju, otočju Sonda, ki pripada Portugalski. Pred dnevi je vrhovni rektor salezijskega reda, don Pietro Ricaldone, v Turinu objavil seznam novih edinic, ki jih je red ustanovil v raznih krajih širom sveta. Iz seznama povzemanj, da se je ustanovil v raznih krajih širom sveta. Iz seznama povzemanj, da se je ustanovil nov salezijski samostan tudi na Timorju, ki je na ta način prišel v neposredno zvezo s Turinom.

* V točgi je ubila dveletnega pastorka. Delavec Vito Cistulli v Bariju je nedavno vdovel, pa se je drugič poročil s 30 letno Mario Brescio. V novi zakon je prinesel tudi svojega sinčka, edinička, 2 letna Pietra, ki pa v mačehi ni našel dobre rednice. V petek zjutraj je malček zajokal, njegova kruna nati pa se je takoj raztogotila in ga udarila s polenom po glavi, da mu je razbila lobanjo in je bil na mestu mrtve. Žensko so aretirali.

IZ LJUBLJANE

Koncert Pine Carmirelli

Ljubljana 7. februarja. Snoči je v dobro zasedeni veliki Filharmonični dvorani zopet koncertirala odlična italijanska violinistka Pina Carmirelli. Njeno tehnično dovršeno in sugestivno učinkovito muziciranje je ostalo v živem spominu še iz lanskega nastopa. Tokrat je izvajala program, ki se je zgostil okrog dveh večjih točk: Griegove Sonate, op. 45 in prvega stavka Čajkovskega koncerta v D-duru. V teh dveh zelo zahtevnih skladbah je imela virtuozinja dovolj prilike, da pokaže ne le svoje briljantne tehnične kvalitete, marveč tudi svoj temperament, čustveno toplo barvitost, ki jo daje svoji interpretaciji in svoj tanki, zelo kultivirani čuti za odtenke in za poduhovljeno, iz notranje sile nastoče muziko. Prav posebno je užgal Čajkovskij, čigar težke glasbene partije je umetnička obvladala z nekako vedro lahkoto. V Čopovli Legendi in v Hubavevem Zefiru je pokazala udlike svojega muziciranja v popularno učinkovitih melodioznih skladbah, z Ravelovim »Komadom v obliki habanere« je podala interesantno skladbo, ki menda še ni bila na naših koncertnih programih pri dveh skladateljih-rojkih: Paganiniju in Casellu, pa se je predvsem razvil umetniški ognjevit temperament in se iskrl v svoji zvočni barvitosti in v poglobljeni sili igranja.

Virtuozinja je občinstvo po vsaki točki izrekalo z navdušenim plaskanjem svoje priznanje in zadovoljstvo ter izrazilo ob koncu še dodatek. Treba je s posebnim poudarkom omeniti še spremljavo pianistke Marie Sala, ki je bila v nekaterih točkah sporeda več kakor samo spremljevalka: izvajala je klaviški part z umetniškim zavzetjem in z očitno kulturo, ki je ustrezala višini violinistkine umetniške reprodukcije.

* Promet ljubljanske cestne železnice je prilagojen predpisu o gibanju prebivalstva ter zato električna cestna železnica že današnjo soboto vozi samo od 8. pa do 15. ure. Zjutraj ob 8. peljejo prvi vozovi vseh prog z Ajdovščine na vse strani. Popoldne ob 15.45 pa peljejo zadnji redni vozovi z Ajdovščine na vse strani. Ob 18. uri peljejo vozovi z vseh končih postaj,

ne. Kar se imena tiče, sem osebno za to, da se opusti lški Vintgar, saj znači tudi ime Kamniška Bistrica dolina in vodo (lška se naziva tudi majhno naselje v spodnjem delu doline). V stvari bo priobčen daljši članek v Planinskem Vestniku.

Prebivalcev je v gozdnatem Krimovem območju malo. Nekaj več jih je postavilo svoje idilične domove v Rakitni (789 m), ki čepi sredi širnih gozdov in košenih.

Južno od obeh gori omenjenih planot stoji zgosteni greben in vrhovi (Vinji vrh, 984 m; Osredok, 753 m; Krava peč (806 metrov), ki se pno dol do Čerkljiško-Loške doline. Na njih se blešče bele cerkvice (Sv. Vid, Sv. Trojica, Sv. Miklavž), iznad poboj in v dolinah pa se svetijo ljudski domovi in strnjena naselja (Logatec, Rakete, Čerkljica s prečudnim jezerom, starodavni Lož). Tam v dalji leži Javornik in Snežnik (1796 m).

Pojdimo nazaj proti severu! Tam v Peklu za Borovnico skoči Borovniška v divnih slapovih čez skalne stene, hiteč v nehalno ravan. In slednjč Vrhnjski hrib, ki se dviga na zapadnem robu Ljubljanskega Barja od Ljubljanskega vrha do Sv. Treh Kraljev. Ljubljanski vrh sam, lepo oblikovani stražar Vrhnik, ne nudi razgleda, tem lepiši razgled pa imamo po Ljubljanskem barju in po obrobni gorah s Kurena (525 m) in s Planine (Gradišče, 770 m) nad Staro Vrhniko in Vrhniko ter vseobsežen razgled (centralna lega med Gorenjsko in Notranjsko) s Sv. Treh Kraljev (884 m) Oko ti objema Notranjsko, Trnovski les, Hrudišče, Nanos, Ljubljansko

barje je razprostrto v vsej prostranosti in mnogoličnosti pod teboj. Notranjska leži v območju Krasa. Poleg širnih gozdov so izrazita kraška tla z okroglastimi dolinami in podzemnimi jamami. Borba za obstanek je trda, to pa je ravno izklesalo trden, odločen kraški značaj.

Tudi glede Notranjske so prišli v zadnjih časih v liste članki in notice, SPD pa jo je vzelo še posebej v zaščito, pripravilo zaveščila in organiziralo izlete. To je upravičeno, saj ima tudi ta deželica poleg naravnih zanimivosti in krasot izpolnjene še mnoge druge pogoje za razvoj tujkega prometa in planinstva.

Kakor vidimo, zasluži Dolenjska in Notranjska polno našo pozornost. Da pa bosta trajno primerno obiskovani in upoštevana, bo treba izpolniti tujsko-prometne in planinske naprave ter širiti stalno propagando, ki pa ne sme biti pretirana. Med drugim je treba poleg cestnih del, ki se vrše sedaj, izgraditi avtomobilsko cesto Ljubljana-Sušak, ki je bila že trasirana; potrebne so planinske kočice na Gorjancih, na Krimu, pri Sv. Treh Kraljih in še druge naprave. K sodelovanju na polju dolenjsko-notranjskega turizma in planinstva so poklicane razen zasebnikov in javnih oblastev zlasti te-le organizacije: slovenska planinska društva, tujsko-prometna društva in občine. Ti planinci in turisti, kadar koli izbiraš in boš izbiral ture po našem božjem svetu, spominjaj se vedno, da tudi:

u— Brata Vidmarja, ki razstavlja svoja novejša dela v Obersnelovi galeriji, sta razstavljal skoraj povsaj Evropi: na Dunaju, v Berlinu, v Pragi, v Londonu, Bruslju, Amsterdamu in drugod. Sodelovalca sta tudi na mednarodnih grafičnih razstavah v Fiumi in na švedskem Trideset olj, ki sta jih zdaj postavila občinstvu na ogled, je plod dela zadnjih let. Njuna dela vzbujajo upravičeno pozornost in je obisk občinstva merom večji. Razstava bo odprta do 19. t. m.

u— Zveza blagajniških zdravnikov v Ljubljani opozarja svoje člane, da se z ozirom na predpise o javnem prometu vrši redni letni občni zbor, sklican za 15. febr. t. l. popoldne, že dopoldne, in sicer ob 10 v prostorih hotela »Strukelj«. — Odbor u— Gimnastična šola Milene Govekarjeve, Valvazorjeva ulica III. vrata, stavlja Pokojniškega zavoda poleg muzeja.

u— Sentjakobska knjižnica v Ljubljani posluje od 10. februarja dalje vsak delavnik od pol 10. do 12., popoldne pa od 14. do 17.

u— Koncert Komornega orkestra, ki bi moral biti v ponedeljek 9. t. m. je preložen na ponedeljek, 23. februarja 1942 ob 18.15.

u— Nesreče. Posestnik Alojz Zilindra iz Zleblca pri Ribnici je spravil vino v klet. Pri delu se mu je od izmuznil iz rok, se zvalil nanj in ga poškodoval na glavi in levid. 57-letna zasebnica Marija Zajčeva iz Ljubljane je na cesti padla in si hudo poškodovala desno nogo. Pri sankanju si je zlomila desno 14-letna hči klobučarskega mojstra Lada Vrhkova iz Ljubljane. Ponesrečenec se zdravi v ljubljanski splošni bolnišnici.

u— Za mestne reveže je podaril La letnik trgovske akademije 50 L v počastitev pok. g. Marije Malgajev; ga. Nataška Wildmannova je pa nakazala 100 L namesto cvetja na krsto g. Marije Zalokarjeve iz Podsedre; gradbeni direktor v pok. g. inž. Anton Klina je podaril 100 L namesto cvetja na krsto svojega prijatelja, magistratnega ravnatelja v p. g. Ivana Seska. Stalni dobrotnik g. mr. ph. Milivoj Leustek, lekarnar, je podaril 100 L namesto cvetja na krsto gđ. Pavle Schubertove; neimenovana dobrotnica iz Ljubljane je za mestne uboge podarila 100 L; Združenje pooblaščenih graditeljev v Ljubljani je podarilo 200 L namesto cvetja na krsto stavbenika g. Ivana Svetine. Mestno poiglarstvo izroka dobrotnikom najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpranih.

Pesniško tekmovanje za mladinsko zbirko

Knjižarna Tiskovne zadruge v Ljubljani pripravila slovenski mladini zbirko prihodnjih voščil. V nji bodo objavljene pesmi te vrste iz peres nekaterih naših vodilnih pesnikov ter izbor najlepših, kar je izšlo doslej v knjigah in mladinskih časopisih in Založnica pa bi tudi hotela izpodbiti tvorno t drugi pesniki nadarjenih ljudi posebej še same mladine. Zaradi tega se je odločila, da odmeri del te zanimive in zelo dolgo potrebne knjige izvirnim, še neobjavljenim prispevkom, ki jih bo prejelala nalašč za to knjigo.

barje je razprostrto v vsej prostranosti in mnogoličnosti pod teboj.

Notranjska leži v območju Krasa. Poleg širnih gozdov so izrazita kraška tla z okroglastimi dolinami in podzemnimi jamami. Borba za obstanek je trda, to pa je ravno izklesalo trden, odločen kraški značaj.

Tudi glede Notranjske so prišli v zadnjih časih v liste članki in notice, SPD pa jo je vzelo še posebej v zaščito, pripravilo zaveščila in organiziralo izlete. To je upravičeno, saj ima tudi ta deželica poleg naravnih zanimivosti in krasot izpolnjene še mnoge druge pogoje za razvoj tujkega prometa in planinstva.

Kakor vidimo, zasluži Dolenjska in Notranjska polno našo pozornost. Da pa bosta trajno primerno obiskovani in upoštevana, bo treba izpolniti tujsko-prometne in planinske naprave ter širiti stalno propagando, ki pa ne sme biti pretirana. Med drugim je treba poleg cestnih del, ki se vrše sedaj, izgraditi avtomobilsko cesto Ljubljana-Sušak, ki je bila že trasirana; potrebne so planinske kočice na Gorjancih, na Krimu, pri Sv. Treh Kraljih in še druge naprave. K sodelovanju na polju dolenjsko-notranjskega turizma in planinstva so poklicane razen zasebnikov in javnih oblastev zlasti te-le organizacije: slovenska planinska društva, tujsko-prometna društva in občine. Ti planinci in turisti, kadar koli izbiraš in boš izbiral ture po našem božjem svetu, spominjaj se vedno, da tudi:

S tem v zvezi razpisuje knjižarna Tiskovne zadruge nagrade za najboljše izvirne pesmi, ki v ebujejo voščilo za razne prilike, ki mladim odraslim ljudem čestita ali izraža svoje posebne želje. Tekmovanja za te nagrade se lahko udeležijo vsi, kdor čuti pesniško žilico. Rokopise je treba poslati do 20. februarja t. l. knjižarno Tiskovne zadruge v Ljubljani z označbo »Prigodna voščila«. Na rokopolu bodi samo šifra avtorja pesni, njegovo pravo ime in naslov pa naj se sporočita v zaprti kuverti, ki s prilož. rokopolu Posebno literarno razsodbo o pregledajo dosežke rokopolov in podelijo najboljšim naslednje nagrade: 1. nagrada v znesku 100 lir, 2. nagrada 50 lir, 3. nagrada 40 lir za tri prigodne pesnitve, ter deset nagrad v knjigah v vrednosti po 10—40 lir za eno prigodno pesnitev. Nagradni tekmovalci, katerih pesmi bodo sprejete v uvodoma omenjeno zbirko, se obvezujejo, da se samo udeležijo pri tekmovalstvu, da ostopijo svoje avtorske pravice založnici knjige. Rokopisi se ne oddajajo več kot 20. februarja, do speh rokopolov ne bo mogoče upoštevati. Knjižarna Tiskovne zadruge v Ljubljani.

Iz Kostanjevice

Zaradi ostre zime je naša pokrajinska slika kar polarna, potok v okolici so zamrzli in miki že nad mesec dni ne oartujejo. Nezamrznjena sta ostala le potok Studena in Obrh, ki izvirata dober km od mesta. Krka je zamrznila in mladina je imela na njej že veliko zabave. Ponekod so prevažali preko nje kakor po mostu. Mraz je napravil dčsti kvara na goved, svinjah in perutnini. Ljudje v slabu zakurjenih prostorih komaj čakajo toplejših dni. Zaradi mraza bo precej krompirja in povrtnine uničenih in bati se je pomladi pomankanja hrane za ljudi in živino. Bez posledice tudi ne bo v naših sadovnjakih in vinogradih. Tudi dvajčana mnogo trpi, ker zaradi zaledenosti ne pride do živeža. Fazani, ki so se močno zaredili pri nas, priletavajo v kozolet bžizu h, kjer iščejo hrane. Po hladnih hramih in zidanah je vino zmrazilo in bo tudi tu nekaj škode. Velik užitek od zime pa imajo smučarji. In sankarji. Od nedelje na torek je zapadel nov sneg in ga imamo zdaj kar okrog 70 cm v nizkih legah, višje pa ga ima o 1 m. Zadnje dni je mraz znatno popustil in pričakovati je, da bo kmalu pričel pritiskati jug, kateremu se bo moral zima za letoš umakniti. Ob ugodnih letih so se februarja že pričela dela v vinogradih.

Osebnosti. Iz Kostanjevice je bil v Trebnje premeščen na lastno prošnjo, sodnik g. Nečemer, upokolen pa je sodni sta-rešina g. dr. Lavrenčič. Mosto starešine pri tem sodišču je začel prevzeti sodnik g. Ciril Golouh, prej sodnik v Krškem.

Iz Novega mesta

ZLATA VREDNO UDOBNOST

nam je prinesel čas. O vsem se p. lino iz časopisa, ki nam ga prinašajo v hitro, pa tudi stvarne koristi je vsakdo lahko deležen, kdor kupuje, prodaja ali pa poizveduje, iz glasi v »JUTRU«, ki hkrati govori to sočin in zato najdejo za vsak oglas dovolj zanimanega. — Oglase in »JUTRU« naročajo v podružnici »JUTRA«.

n— Privržite osebne listine! Radi izpolnitve podatkov v družinskih polah, v polah za zajednice in osebnih listih registra prebivalstva mora novomeški anagrafski urad imeti do konca aprila podatke vseh v Novem mestu stalno prebivajočih prebivalcev. Zato že zdaj opozarjamo zlasti vse družinske poglavarje in tudi posameznike, naj ob pravnem času poskrbe za sebe in svoje družinske člane rojstne in krstne liste, poročni poleg tega tudi poročne liste, vdovci in vdove pa še mrliske liste svojih pokojnih življenjskih drugov. Vse te listine bo treba pri anagrafskem uradu pokazati ter jih bo vsak takoj spet dobil vrnjene. Posebno pa opozarjamo, da so dokumenti veljavni samo z matičnim zapisom. Ne zadostuje namreč samo številka družinskih knjižic in listin, temveč mora biti v vsaki listini zapisana tudi številka zvezka matične knjige ter zaporedna številka dotičnega novorojenca, krščenca ali poročenca v tej matični knjigi. Oni, ki kakega dokumenta nimajo v redu, naj si jih takoj prikrbe v svojih župnih uradih. Listine, ki so potrebne v ta namen, so takse proste. One osebe pa, ki so rojene na ozemlju Gorenjskega ali Spodnjega Štajerskega, naj se obrnejo po listine na »Centralmatikenamt« v Kranju odnosno v Celju, ker župnišča v Nemčiji ne vodijo mat-trik.

n— Gibanje prebivalstva. V januarju je bilo v novomeški ženski pokrajinski bolnišnici rojenih 30 otrok, od tega 14 fantov in 16 mlrtvorjenek. V primeri s številom lani v istem mesecu rojenih otrok je zabeležen znaten dvig porodov.

n— Dogon živine. V torek, 10. februarja, bo na Lokl deseti uradno odrejeni sejem za odkup goveje živine. Istočasno bo tam peti

uradno odrejeni sejem za odkup klavnih prašev, na kar se opozarjajo vsi kupci.

n— Živilski trg. Zaradi snega, ki je pričel že v četrtek zvečer naletavati v prvostih kosmih ter je naletal še tudi ves petek dopoldne, je bil petkov živilski trg slabše založen z živil. Edino mlečnih izdelkov je bilo dokaj na trgu in se v zadnjem času splošno opaža, da okoliške prodajalke spet precej redkej prinašajo na trg domače mlečne izdelke. Prav lepa domača pregrta smetana se je tudi tokrat že dobila po 20 lir liter, domači dolenjski sirček pa po 0.70 lire hlebec. Manj ko po navadi je bilo na trgu zelenjave, pač pa prinašajo prodajalke na trg velike količine zdravilnih zelisa in lipovega cvetja. Popolnoma zastala je prodaja malih mleviskih izdelkov in domacega sadja, katerega količini sploh več ne prodajajo in se dobi edino še pri branjevih. Presenečenje so bile prodajalke in gospodinjke, ker za petkov živilski trg niso bile pripravljene prodajalne mize in so morali prodajalci postavljati svoje blago kar na tla na sneg, kar škoduje zelenjavi in mlečnim izdelkom.

n— Nagrade za dvojčke. Te dni je prejel še drugi novomeški zakonski par iz Ducevega sklada nagrade za dvojčke in sicer sta zakonca Ilc Ivan in Cecilija prejela 800 lir nagrade za dva krepka fanta dvojčka.

n— Dopolavoro na delu. Dopolavoro občine Novo mesto je s prihodom novega političnega tajnika g. Alda Varinija prišel sistematsko organizacijsko delo. V kratkem času je bilo volanjenih preko 150 članov prvenstveno iz delovnih slojev. Zda preureja Dopolavoro za svoje člane prostore, kjer bo uredil čitalnico, igrainico in okrepčevainico. V ponedeljek priredi prvo filmsko predstavo in veljajo za vse prostore ljudske cene po 1 liru. Člani Dopolavore imajo s člansko izkaznico prost vstop.

n— Žrtve poldne v sportu. Na cesti proti Sadržni vasi pri Dvoru je padla 29letna čevljarjeva žena Zupancičeva Marija in si zlomila desno. 36letna krojačeva žena Angela Brunskotlova iz Semčica je padla na poldeneli cesti in si zlomila desno. 43letna Marija Vajsova, žena gozdarja iz Predgrada pri Starem trgu ob Kolpi, je padla na poldeneli cesti in si zlomila levo nogo. Ponesrečenke se zdravijo v ženski bolnišnici. — V kandiskoj bolnišnici pa so pripeljali prve žrtve zimskega sporta. Bogomir Lapajne, železniški uradnik iz Novega mesta, si je pri smučanju hudo poškodoval levo nogo. 11letni Leon Bakše iz St. Jerneja si je zlomil desno nogo, v Orehovi si je pri sankanju zlomil desno nogo. Franc Turk. Razen teh se zdravi v obeh novomeških bolnišnicah večje število bolnikov s hudimi ozlebinami po rokah in nogah. Samo iz škocjana so bili zadnje dni prepeljani v bolnišnico: 17letni ključavničarski pomočnik Marolt, 16letni in brata Jože in Andre, Dulec, od Sv. Križa pa Jože Stefančič. Vsi ti imajo prav skeleče ozelbine.

S Spodnje štajerske

Na kmetijski razstavi v Mariboru je s svojimi pridelki zastopana tudi Spodnja Štajerska. Med drugim je gospodinjica Šola s Svečine razstavila ročna dela iz p. ediva in volne in razne pridelke. Poseben oddelek je zasedla mariborska v. narska šola, ki nudi obiskovalcem vinski pokušajo. Vse dan igra na razstavi vaški kino, ki prikazuje prizore iz kmetijskega življenja. Listi pravijo, da je razstava dobro obiskana.

Filmski voz mariborskega okrožja je stalno na poti. Zadnje čase je priredil predstave v Selnci ob Dravi in v Podgorju. Poleg igralnega filma predvaja zvočne teledne, za katere je baje največ zanimanja.

Prehranjevalni urad v Celju je povabil na ogled v svoje nove prostore zastopnike strokan, države in vojske. Okrožno kmetijsko listjo Mertznich je po ogledu vseh oddelkov predaval o nalogah, ki pripadajo celjskemu prehranjevalnemu uradu. Med predavanjem so bili gostje postreženi s pokušajo jedi, kakršne kuhajo dekleta v kuhinjskih tečajih. Listi poročajo, da so novodobna jedila izredno okusna.

Pouk nemščine. V začetku februarja je v celjskem okrožju 996 jezikovnih tečajev, ki jih obiskuje 38.400 ljud. Ker je pravkar prispela na Spodnje štajersko znana nemška govornica Asta Stuchausova, bo razen svojih nastopov v Mariboru in Celju priredila vrsto predavanj po spoinjšestajerskih krajih.

Tudi najmanjši kraji morajo povečati proizvodnjo. V Podgorju v mariborskem okrožju je bilo sklicano kmetijsko zborovanje, na katerem je inž. Sauer p. val kmete, naj v nastopajoči pomadi kar najbolj izkoristijo plodno zemljo. Razložil jim je nemške gozdne zakone in ukrepe, s pomočjo katerih lahko dobavljajo kmet surovine državi.

Nesreča s flobertovko. 17letni Karel Fritz in 14letni Karel Manger sta 1. februarja čistila na Srednjem vrhu flobertov. ko. Naposled je K. Manger nabasal, kmalu nato je pristopil k obema 17letni Kizdor Radauer, Fritz, ki ni vedel, da je bila flobertovka med tem že napolnjena, je sprožil in je naboj zadel Radauerja, ki je stal komaj 2 metra stran. Začet v trebuh je Radauer padel in je čez dva dni izdihnil.

Šajerski filmski voz na fronti. »Tagespost« poroča: Vsa nemška okrožja so se na Hitlerjevo željo strnila k velkemu skupnemu delu in so poslala po en filmski avto vojski na vzhodni fronti. Vsi oddani filmski avtomobili, ki jih je zbral propagandno ministrstvo, so zdaj v različnih smereh na poti na fronto. Vsi imajo s seboj motorje, da lahko neodvisno od druge elektrike kjerkoli predvajajo zvočne filme in odajajo glasbo s plošč. Tudi šajerska je prispevala svoj delež in bo s svojim filmskim avtomobilom sporočala vojakom na fronti svoje pozdrave. Večja skupina filmskih avtomobilov je nedavno prispela v Krakov.

Iz pokrajine Gorizia

Poroke. V župni cerkvi v Ranzienu sta se poročila posestnikova hčerka Danica Trojer in posestnik Dominik Ačon. V Prevačini pa so se poročili posestnik Jožef Fur-lani in posestnikova hčerka Anastazija Zorn, posestnik Miroslav Gregorčič in zasebnica Valerija Zornova. Mladoporočenec želim obilo sreče in zadovoljstva.

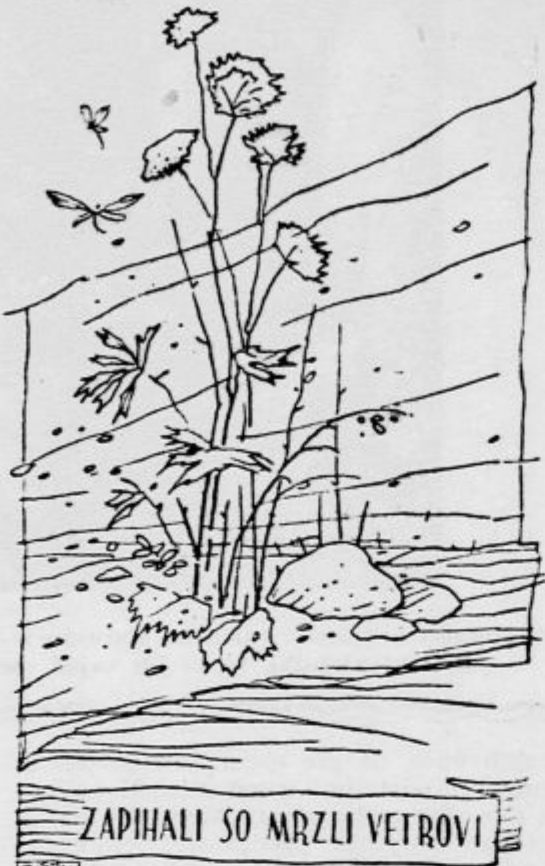
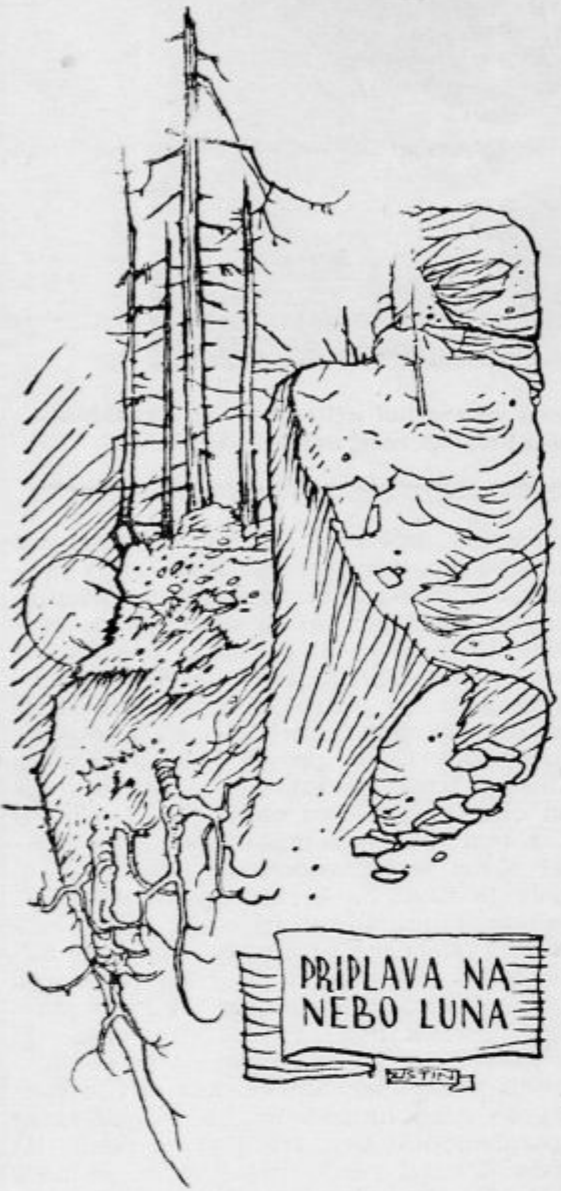
Obnovite narčnino!

Insertati v
„Jutru“ imajo
velik uspeh

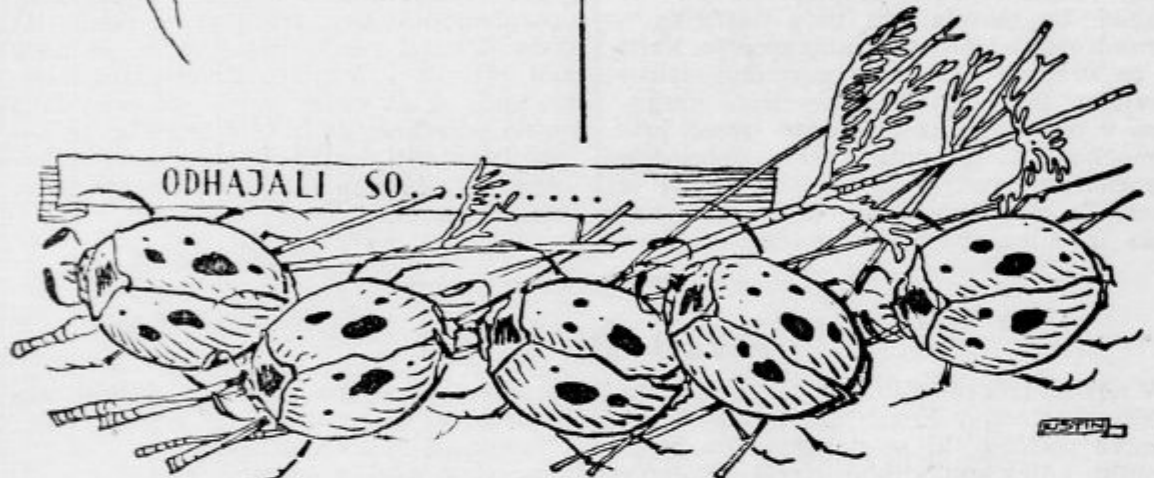
Pikapolončki

Sedela sta pri pijači in se pomenkovala. Medtem pa je že mrak zagrnil polja...

Počasi prav počasi priplava na nebo luna Mehka svetloba najde na poljski stezi Murčka in Mička. Počasi stopata proti domu. Murči vleče gosli za sabo, a nožice mu opletajo. kakor da niso njegove. In plašč, njegov tako svetli.

kajoči se plašček, je ves blaten Gorje ti, Murček, gorje! Gorje doma in pri Mešičkovi Maruši. Doma bo gotovo zvesta ženica preizkusila moč nad tabo, a Maruša ti bo razbila gosli na glavi, ker si ji zapeljal možička. Kmalu sta dospela do doma Maruša je še bedela. Malo grdo je pogledala možička, a ko je zvedela, kako in kaj, je bila zelo vesela. Zbudila je Pikapolonico in tedaj so zarajali in rajali do belega dne. Zapihali so mrzli vetrovi. Rožice so zvenele, ptičice so se umaknile na jug.

Mlado Jutro

Družnica Pikapolončka Mlajšega je spravljala skupaj svoje reči. Odhajali so v zimsko domovanje, v korenine prvega hrasta v gozdu. Tam so imeli v špranji lepo stanovanje. Skrbna mamica je pripravila posteljice za svoje ljubljence, zase in možička. Zrahljala je mehke mahove posteljice v steni. Pospravila je letno bivaljšice in se poslovila od Murčija Murna, ki je pravkar prišel na svetlo, da zapre hišna vrata. »Pozdravi družinico in na svidenje!« je rekel čemerno Jezil ga je veter in mrz, pa je zlezl v toplo kuhinjo.

Mati Polonica je še enkrat pogledala ljubo domačijo in odšla h Korenini.

Tam so se že igrali otroci. Pipapolonica se je skrivala v bratcem in vsi so se prešerno smejali. Toda mati jih je brž spravila v sobice.

Zalostno so gledali skozi okno v svet. Toda kmalu jih je premagal zaspanček. Poslovili so se od očka in matere ter zlezli v posteljice.

Zasnjali so zlate pomladne sanje, kako bodo po mrzli zimi zopet prosti.

Zunaj pa so neslišno padale bele zvezdice in tkale zemlji biserno odejo. Počasi so se pobelila polja in gozdovi. Srebrne lučke so se prižgale na nebu in se zasvetile v lesketajočo ravan...

Dagmar Kačerova, dijakinja:

Zima

V kristalnem gradu mogočna živi lepa in bela kraljica Zima. S prestola srebrnega slugom veli kaj deci veseli prinesiti ima.

Snežinka poslušna pajčolan razgrne nežne proti nebu vzdigne roke. V hipu ves kraj se z belino zagrne. bleščeče snežinke na zemljo polze...

In Burja čez polja hiti — zamolkle gozdove prepiha. otroke poredne domov vodi, potem pa je zopet vsa tiha.

Starček Mrz — strog mrkogled, čez gore priplava nad vas. in kjer se ustavi — je led, tedaj je deca veselja za vas!

Njegovi sinčki, z ročicami, se oken zaprtih dotikajo. prelepe jim rožice vzcveto pod dlanmi s srebrnimi nitmi jih spredejo.

In najlepši čar pošlje nam Zima. To stara je znanka Pravljica. Ves raj, in lepote v naročju ima, jih tebi predrago detece da!

Dragi stric Matic! Zopet se enkrat udeležujem Tvojega natečaja. Pošiljam Ti pesmico o Adamsonu in upam, da Ti bo ugajala:

Adamson je star možiček, vendar bister ima um, mahne jo nabliznji griček, ker dobil je pač pogum.

Stopati po griču jame, drzno se navzdol spusti, strm breg pod noge vzame, od veselja kar žari.

Toda ko pod hrib pripelje, smuči mu navzkriž gredo, v sneg se z glavo zaletel je, premišljuje zdaj kaj bo.

Ves nevoljen zdaj koraka, proti domu Adamson, hud je prav zares na spaka, ki povzročil je ta zlom.

Ko je pod domačo streho s smučmi si zakuri peč, ta mu daje res uteho: »Smučar bit' nikoli več!«

Tamara Batistič

učenka IV. razr. Vadvnice v Ljubljani.

Dragi Jutrovčki! Ker je obseg zelo omejen, nismo mogli objaviti vseh spisov, ki smo jih prejeli. Med njimi je mnogo odličnih sestavkov in stric Maticu je prav hudo, da jih ni mogel objaviti. Tu priobčujemo imena tistih Jutrovčkov, ki so se posebno izkazali: Justin Andrej, dij. Ljubljana. Jad anka ul. 22; Zidar Majda, dijakinja na Poljanah; Kranjc Irena, dijakinja, Ljubljana. Rožna ul. 15; Košmerl Marija, dijakinja. Pot na Drenikov vrh 2; Butara Demetrija, dijak. Cesta 29 oktobra; Rupnik Helena, dijakinja. Podružica 68; Stražisar Jani, uč. II. razr. Bežigradske šole; Trček Jurij, dijak. Svetosavska; Urešil Jožef, Kušljan, dijak I. razr. real. gimn.; Vovk Danijela, dijakinja, Cankarjevo nabr.; Belingar Savo, učenec II. razr. Mahničeva ul.; Kresner Marietita, dijakinja III. razr. gimn.; Repar Verica, uč. II. razr. Rudnik; Nerat Tatjana, uč. IV. razr. pri Uršulinkah; Erjavce Zlatko, dijak. Mačgajeva 8; Per Verica, uč. II. razr. Maistrova ul.; Sošič Vanja, uč. III. razr., Novo mesto; Tutta Bibijana, uč. IV. razr., Hranilniška ul.; Zupančič Drago, dij. III. razr. mešč. šole na Ledini; Mičankovič Nada, dijakinja na Vrhniki; Marzidošek, dij. I. razr. gimn. pri Uršulinkah; Majer Alenčica, učenka, Celovška c.; Furjan Miško in Jožek, uč., Turnogradska ul.; Zdravčič Darinka, dijakinja. Stari trg; Fajdiga Franc, uč. IV. razr., Postumia; Požur Josip, uč. IV. razr., Ljubljana; Sešek Ivan, dijak, Trnovo; Pavlin Darica, dijakinja, Vič; Burkelca Nada, Zg. Zadobrova 82; Bezljak Dušan, dij., Ljubljana.

Imena nagradencev objavimo v prihodnji številki.

Pentlje iz blaga

Med najbolj cenena okrasja spadajo brez dvoma pentlje, ki jih napravimo iz blaga oblike. Kljub vsej svoji preprostosti pa so pentlje silno prikupna področnost in se podajajo starejšim obrazom prav tako dobro kakor mladim. Zelo važno je, kam jih naštejemo. Moda jih v nek. ljub. ki muhavosti, postavlja na žep, na život, namesto gumbov, ob vratni izrez, na rokave itd. Seveda velja tudi tukaj pravilo, da se moramo čuvati pretiravanja: pentelj ne sme biti preveč nit, prevelike ne smejo biti!

Otroško perilo

Ravno pri otroškem perilu lahko dosežemo zelo dobre uspehe z uporabljanjem starega, obrabljenega moškega in ženskega perila, od katerega prirejemo posamezne kose po otroški velikosti tako, da

Moda in dom

se izognemo poškodovanju mestom. Iz materine stare kombineze napravimo majhno solarko prav ljubko spodnje krilce, ki sestoji iz več delov, da je lažje uporabiti vsa dobra in cela mesta stare kombineze. Zelo ljubko učinkuje, če obijemo zgornji rob nove kombineze z ozkim čipkami, seveda pa zadostuje tudi gladek, čedno izdelan rob. Prav tako lahko sešijemo dečkovo spalno pižamo iz stare očkovne pižame in se pri tem izognemo natrganemu robovom in drugim poškodbam. Ovrtnik, žep in manšete take pižame osvežimo z oblogo iz živobarvnega poplana, da je videti kakor nova.

Sredstvo za odebelenje

Mladji ljudje in otroci ter osebe, ki so zaradi prestane bolezni oslabele, se navadno hitro zrede ob uživanju sledeče mešanice:

V kozjic segrejemo 15 dkg sladkorja in 30 dkg presnega masla, da se oboje raztopi, ne sme pa zavreti. Potem dodamo pol kg medu, 12 dkg kakava in dva rumenjaka. Vse to dobro premešamo na toplem štedilniku, da se segreje, potem pa postavimo na hlad in napolnimo s to mešanico majhne kozarčke, kakor jih uporabljamo za marmelado. Zavežemo s celofanom ali pergamentom in hranimo na hladu. Po eno ali dve žlički te mešanice razmešamo potem v skodelici toplega mleka in dajemo to redilno pijačo otrokom in rekonvalescentom in sicer dopoldne in popoldne. Navadno po tej pijači že v kratkem času pridobe na teži in se izvrstno počutijo.

Očarljiv smehlaj — lepi zobje

Ni odveč, če vam od časa do časa ponovimo, kako potrebno je trikrat na dan očistiti zobe in sicer zjutraj, opoldne in zvečer. Kdo pa tega ne ve? se bo marsikatera od vas namrdnila. Toda roko na srce — in povejte nam iskreno: ali tega res nikoli ne pozabite? Sicer pa samo čiščenje zob za njih lepoto in zdravje še ni kakor ne zadostuje. Kadar si čistite zobe, si morate namreč tudi pošteno skrbeti za dlesni in sicer z malimi krožnimi gibi zobne krtačke, ki to pritiskejo pravokotno na čeljust. Takšna masaža utrdi dlesni hkrati pa povzroči odstranitev drobnih delcev hrane, ki so se morebiti vtihotapili med zobni vrat in dlesni.

Važno je, da pri čiščenju zob uporabljate izredno trdo krtačko. Ker si je pa danes dokaj težko preskrbeti dobro zobno krtačko, morate paziti, da ohranite svojo krtačko čim dalj časa trdno. Nikoli je ne smete pomočiti v toplo ali vročo vodo in ne uporabite in morate takoj dobro obrisati in posušiti. Če vam mrzla vo-

da povzroča neprijeten občutek v zobeh, je to znak, da z vašimi zobmi nekaj ni v redu in da je torej skrajni čas za vas, da si jih pustite temeljito pregledati in popraviti.

Nekateri zobozdravniki trdijo, da si očistimo zobe temeljiteje z zobnim praškom kakor pa z zobno pasto, češ da je prašek boljši za čiščenje zobne sklenine. Poskusite... Ob tej priliki vam povemo, da si v Ameriki mnogi ljudje čistijo zobe z nekaj kapljicami limonovega soka, s katerimi namočijo zobno krtačko — vsekakor ima limonov sok velike čistilne in dezinfekcijske vrednosti.

Potem ko ste si očistili zobe in izplaknili usta s čisto ali z zobno vodo, vam svetujemo, da si obrišete zobe s suho brisačo. To je izvrstno sredstvo, da ohranite čisto belino zob.

Nekaj zimskih cmak

Pikantne omake lahko jemo k nezabljenu krompirju, pa je ved vendar dovolj okusna! Tu vam prinašamo nekaj sodobnih navodil za dobre omake:

Kisel hren z jabolkami. Na strgalniku nastrgamo dve jabolki in dovolj hrena, denemo oboje v skodelico ter primešamo prav malo sladkorja in kosček limonovega olupka. Na to nalijemo kisa, da bo z njim hren dobro pokrit, ter temeljito premešamo.

Vinska omaka. Kak kos goveje, telečje ali tudi prekažene kosti kolikor mogoče drobno sesekamo ter pečemo v pekaču z malo čebule, korenjem, peteršiljem ter materino dušico in lovorjevim listom. Iz masti, ki se nateče v pekaču, napravimo s par žlicami moka rjavo prežganje, kosti same pa zalijemo z vodo in jih kuhamo z dodatkom 1 žlice paradižnikove meze in prežganja prav dolgo, nazadnje dodamo pol kozarca močnega belega vina, in limonov olupke ter preecedimo omako skozi gosto sito.

Omaka iz kislih kumar. Napravimo svetlo prežganje iz dveh žlic masla in dveh žlic moka, prepražimo na njem malo zelo drobno sesekljane čebule, peteršilja, česna, dolijemo juhe in ko se je malo pokuhalo, dodamo par v drobne listke zrezan h kislih kumar, soli, popra in na koncu po možnosti še kozareček kisle smetane.

Švedski kralj je znan kot strasten igralec tenisa, čeprav je že precej prijeten. Nekoč je igral z »božansko Suzano«. Sta je ob njegovi desnici, ko je kralj prejel žogo, ki je zletela mimo njegove levice.

»Nagnite se bolj na levo, veličanstvo,« je zaklical Suzana Lenglen.

Kralj se je hudomušno namuznil in dejal: »To mi je svetoval tudi že moj ministrski predsednik!«

Nedeljska križanka

1	2	3	4	5	6	7	8		9	10	11	12	13	14
15					16			17		18				
19				20	21		22			23			24	
25				26		27			28		29		30	
			31			32		33				34		
35	36				37		38			39		40		
41				42	43				44	45				
46			47	48					49	50		51		
52			53								54		55	
			56						57			58		
59								60						

Vodravno: 1 domač, smešen glagol, ki pomeni pusti, 9 osnovna resica, načelo, 15 zveza, edinstvo, tudi federativna oblika države, 16 rimski cesar, znan po svoji okrutnosti, 18 nabrušene; ki niso tope, 19 igralec nogometa, tudi bivši poljski državnik (fon.), 20 geografski pojem, 22 tatarski poglavar, 23 Abrahamova prapradovina, 24 konica, 25 medmet, 26 bivši svetovni prvak v boksu, ki se je pred kratkim boril z Joe Louison, 29 predlog, 30 dva vokala, 31 hrvaško gl. mesto, 33 matematični izraz, tročlenik, 35 list, papir, tudi zemljevid, 37 roman od Arcibaševa, 39 obala, riva (tujka), plaža, 41 žara, steklena posoda, tudi hitra, brza, 43 kradljivec, 45 obrtnik, 46 ime komponista Delibes, 47 Noetov praded, ki je živel 969 let, 51 otok v Jonskem morju, 52 del kolesa, 53 svečani obrednik, po katerem se vodijo svečanosti, ceremonije, 55 Zevsova ljubica; tudi jaz (ital.), 56 naš pesnik Jovan Kosovski, 57 zdravilna, grenka rastlina, 59 zvezdoznalec, 60 dvorna stranka, tajni vladni svet, ki vodi državne posle.

Navpično: 1 Zahrbna bolezen, jetika, 2 junak Vergilovega epa, 3 geometrijski pojem, 4 medmet, 5 naš škof iz preteklega stoletja, 6 misijonar v Ameriki, 6 veznik, 7 lahkoletna panoga, 8 država v Mezopotamiji, 10 osnovna delo pri begah, radikal (množ.), 11 kratka nemška vojaška organizacija, 12 ljudski državnik, 13 oseba iz Prosper Mérimé novele »Colombes«, tudi medved (ital.), 14 preobrazba, sprememba pri žabah, 17 osebnostni zaimek, 21 veznik, 23 švicarski kanton, 26 češka tovarna obutve, 27 resnično, beseda, ki

»Kako veli sedma božja zapoved, Petrick?«

»Prosim, ne kradite!«

»Zapoved se glasi vendar: Ne kradi!«

»Da, gospod katehet, a jaz vas vendar ne morem tikati!«

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Obnovite naročnino!

Dr. Jos. Cir. Oblak:

Iz Knjige spominov

Odlomek iz poglavlja »Kako smo delali izpite« — Za vsakega nekaj...

Na progi Lesce—Litija z zame skoraj hroskopično alteriacijo se je torej zgodilo. Zato sem se spet zataknil — oprostite — in skočil iz tira. Kajti v Lescah se je pričela in v Litiji končala zame že druga prav žalostna zgodba, ki mi ni prinesla samo moralne blamaže (kakor botrovstvo z mlado damo v Lescah) nego me je stala tudi — bridke novice...

Ker pa je slednjč tudi ta zgodba z izpiti vendarle toliko v zvezi, da kaže, kako smo se na univerzi se vse premalo učili in so nas pri izpiti se vse premalo kujonirali in izpraševali, naj jo kar tu na čelu tega odstavka povem. Toda, prosim, da mi ne oodkdo očital — egocentričnosti, češ: samo o sebi govori! Ker se zadeva, kakor rečeno, ni povsem »siavna« zame končala, je ta moja egocentričnost bolj dvomljive vrednosti... Saj sem poprej bolj njena žrtev... Torej: Pridem neki ponedeljek na ne-rečno leško postajo iz Polje, kjer smo ti-isto nedeljo bolj malo spali. To je bil tudi vzrok, da sem zamudil prvi poštni vlak, ki je imel zvezo z onim, ki se je ustavljal tudi v Litiji, tam pa sem imel tisti dan nujno razpravo v neki konjski pravdi, v kateri se je šlo za kakih 10.000 din. Torej važna zadeva! Žalostno sem gledal okoli sebe kakor starček na stehi, ki si ne zna pomagati. Prihodni vlak, brzec, bi sicer se pravčasno vozil mimo Litije, a se žal tam ni ustavljal. Zlezel sem ves obupan v brzec, pa sem si mislil: bo že kok! Pa se primaje v kupe s svojim vedno veselim obrazom prijatelj Trobenta, ki se je vozil z istim vlakom. Zagledavši moj zaskrbljeni obraz me vpraša, kaj mi je zlezlo čez jetra. Ko mu razodenem svojo smolo, mi iznajdljiva strela pokaže s prstom na zasloni zavoro, češ: zakaj pa je tole tu? Pač zato, da se potegne v sil in ti imaš sile dovolj! Kar vozi in pred Litijo — potegni! Kar iz lima mi je šel obraz in sem bil hvaležen Bohinju, ki mi je — kakor se bo pozneje izkazalo — vendarle še premalo povedal. Jaz se lepo peljem in peljem do Litije. Ko smo že nekoliko izven postaje, potegnem in vlak — se lepo ustavi in jaz še lepše izstopim. Konduktarji so nekaj vpili, pa niso imeli dolgo časa za to, ker je pač treba z brzecem hitro naprej. Jaz pa grem prav lepo počasi proti postajnemu poslopju in se oglašim pri načelniku, češ: pridem naznanit, da sem ustavljal vlak. Načelnik začuden smeje se: »Kakšen vlak? Kateri vlak?« Pokažem na brzca, ki se je med tem že davno začel pomikati dalje. In on: »Kaj takega pa še ne! Ja, prosim, potem vas pa moram seveda žalobno kaznovati — 500 din je taksa za tako reč!« Preto sem čudno pogledal: »500 din?« »Da, 500 din, gospodine!« Pred nekaj dnevi so namreč zvišali kaznen od 50 din na 500 din, ker so kmetje v Banatu — oni praščarji — pri vsaki baifi vlak ustavljali. Kaj pa je bilo takemu magnatu — banatskemu prasi-gojcu za 50 din? Če bi bil jaz to vedel, bi jo bil za 500 din kar lepo mahnil od proge stran proti Litiji z najnedolžnejšim obrazom, pa naj bi se zgodilo, kar se hoče. Pa sem se pritožil, češ da je zaslon zavora pač za silo, in da sem jaz pač bil v sili, ker nisem vedel, da se na tako imenitni postaji, kakršna je Litija, brzci ne ustavljajo. Žal ta moj zagovor ni držal in sem moral odšteti bridkih 500 din.

Prvi, ki me je srečal na poti v trg, je bila moja ljuba »stara bajta« Premru. Z veselim obrazom me vpraša: »Ali prihajaš od brzca?« Od kdaj pa se ustavlja brzec v Litiji? »Nato sem mu zaupal vso nezgodo. »Strela božja!« je dejala bajta, ki je imela poleg zlatega srca tudi zadosti »zlehte« jezik »to si pa sila naredil!« Pa bi bil dejal, da ti je postalo slabo in jaz bi ti bil kot že-lezniški zdravnik brez skrbi napravil spričevalo, da te je prišla kole. Odvrnil sem: »Hvala!« In je on — ljubi prijatelj — že prijateljsko poskrbel, da je zvedel o tej špasi zadevi tudi prijatelj glavar Francelj »Streski«. Francelj se je držal za trebuh in mi prilično pripomnil, da bi me bil po vseh predpisih moral še on kaznovati, da pa je njemu in vsem Litijčanom kar všeč, da bi še večkrat brzca ustavil v Litiji, ker bi bil to najboljši argument za to, da se bo končno strela vendar začel redno ustavljati v Litiji za kar se on in Litijčani že leta in leta zastojno trudijo. »Jaz že ne,« sem ga zavrnil. »da mi za vsak bart priznajo posebno nagrado!« Si boste morali že koga drugega izbrati, jaz sem vesel da se že enkrat pozabi, kako sem šel samega sebe naznanjal iz same komodnosti, ker se mi ni ljubilo zaradi 50 din potuhiniti se in ker se mi je zdelo za malo, da bi me kdo zaradi smrkavih 50 din okoli lovil.

Pa se mi je moralo potem ljubiti skozi mesece požirati dobre in slabe dovite od strani dobrih prijateljev, ki ti kaj takega najraje privoščijo!... Ti preklemana Trabenta mokronajzarska, ki je tudi prijateljsko za to skrbel, da se zadeva ni tako hitro pozabila!

Bolj ko sem mu dopovedoval, da nisem vedel, da je tako občutno zvišana kazen, bolj se je krohotal in pristavil: »Saj jaz tudi nisem tega vedel, jurist pa mora vedeti!«... Kakor da bi juristi ne imeli drugega posla kakor sproti paziti na vsako smrkavo spremembo železniške tarife! Enkrat tako mimogrede že izveš za tako reč, jaz pa sem to pot izvedel prepozno ali pa prekmalu, kakor se vzame. Sicer pa: naj pade zavesa čez to žalostno poglavje in vrnilo se k izpitu, pri katerih tudi ne izprašujejo ravno tistega, koliko znaša kazen, če se ustavi vlak... nego vse neprijetnejše in za življenje dosti manj važne stvari. Zato je tako na svetu! Sicer pa še enkrat: padi zavesa! —

Še čez kak pol leta, ko sem se nekaj časa izogibal Litije ali vsaj litijskih prijateljev, sem dobil od teh jako nespodobno razglednico žaleče ali vsaj ščipajoče vsebine: »Pridi!« Od 20 V. (to je od dneva moje ne-zgode) se ustavljajo v Litiji tudi — brzovlakci! Seveda je bil podpisan na čelu vseh tudi »najboljši« prijatelj! Žalostna mu majka! Jaz promptno nazaj: »Ravnokar izvem pri direkciji da bodo uvedeni za Litijo špeci-fikalni tovrni vlaki za prevažanje litijskih krav, ki se itak vračajo od koderkoli v Litijo tako natovornjene, da jih ne more sprejeti noben potniški vlak!« Na to svojo razglednico nisem dobil nobenega odgovora: očividno je moj odgovor litijskim »kravam« umazane gobce zavezal.

Toda vrnimo se s spomini na Korlovim izpitu in k njegovi izpiti in življenjski

smoli, katero je znal tako stočno prenašati, jo vrhu tega še obdani s svojim neodoljivim humorjem in tako iz svoje smole še norce brili! Prav po načelu: »Človek ne jezi se, ker ti jeza prav nič ne pomaga, nego samo — škoduje in rajši glej, kako boš polomljeni čimprej popravil!« Sicer se njegova zakonska usoda ni dala dosti popravljati, a Korel je tudi iz nje znal izbiti svoje stočne dovite na precejšnjo jezo svoje odločne boljše polovice včasih kar vpičlo nje, kar pa se je — resnici na ljubo povedano — bolj redko zgodilo iz raznih, tako zelo razumljivih razlogov... Kajti vpičlo — Nje je bil naš sicer podjetni Korel bolj ponižen, kakršni so pač vsi dobri zakonski možje... Midva s Tičarjem sva si po vsej priliki boljše del izvolila, da sva si zakonsko »srečo« — prihranila...

Marsikako moško smo uganili s Tičarjem in Korlom v Kranjski gori, kjer sta se sešla spet na svojem življenjskem potu bivša sošolca: Korel kot notar, Tičar kot zdravnik. V Tičarjevi gostoljubni hiši smo ga večkrat lomili in to smo opravili vedno temeljito, ker nismo — kakor je dejal Korel — jedli kislega mleka z vilicami. Pa smo zvalili v svojo sredo tudi na bolniškem oddihu v Kranjski gori se mudečega Ivana Cankarja, ki tudi ni bil za kisl mleko z vilicami in se je zato med nami čisto dobro počutil.

Pred menoj na mizi leži ljub spomin iz onih dni — slika globoko zasneženega Vršiča, v ospredju sediva moško vsak na svojih sankah — tedaj so bile sanko v

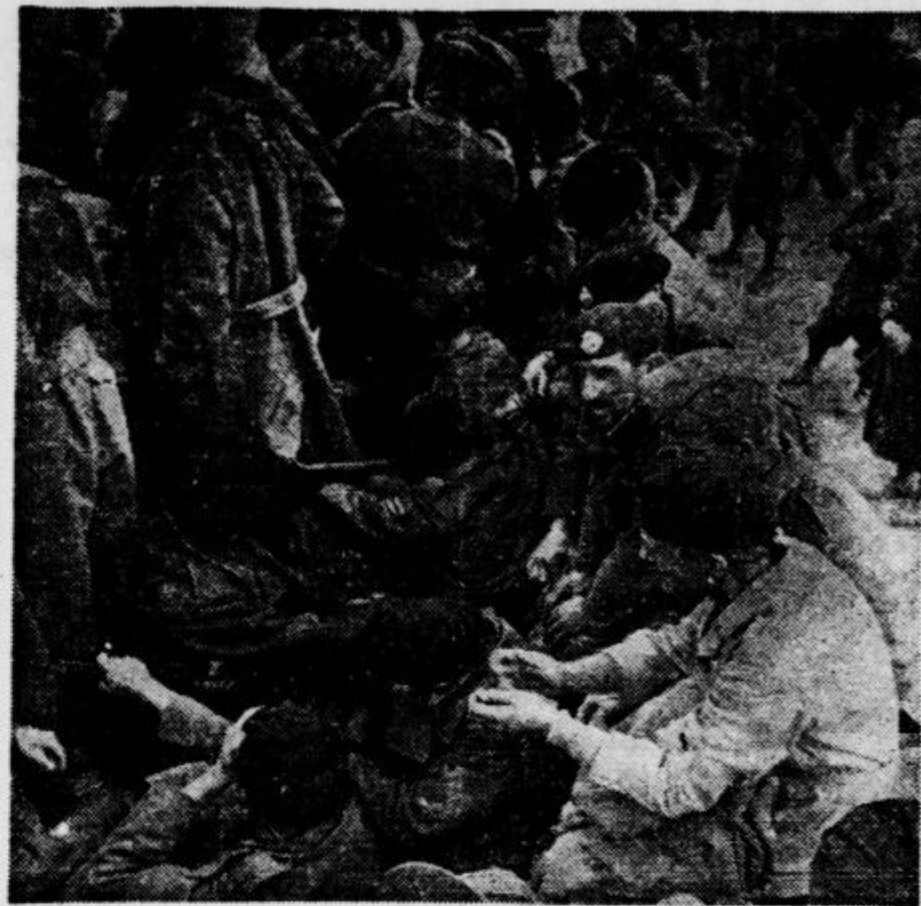

modli, ne smuča! — jaz in Korel z nepremičnim svojim obrazom tik pred zdrkom v dolino, iz katere smo hodili s Tičarjem ne vem koliko ur, nazaj pa smo bili v devetnajstih minutah. Poslal mi jo je prijatelj Tičar in na njej stoji zapisano: »Start z Vršiča 1912«. Kar milo se mi stori, kadar jo pogledam. Kje si že davno ti, ljubi Korel s svojo boljšo polovico vred, midva

a Tičarjem pa še vedno vsak po svoje tlačiva zelje na tem svetu — kako dolgo še — kdo ve? Ljubi Korel, ni ti bila življenjska pot z rožicami postлана! Marsikako smo si doživeli in ne v zadnji vrsto to, da si se tako zgodaj oženil. Pa si vendar dosegel s svojo tiho odločnostjo in s svojo neupogljivo vednostjo svoj smoter, postal si ugleden notar v Kranjski gori. Vojna vihra 1914 nas je raztepla na vse strani sveta, Korla za vedno, ker je postal žrtev vojne in nekaj let za njim mu je sledila žena. Zda sta oba — pod zemljo in si drug drugemu nimata kaj očitali: molče oba trobentata Vodnikovu: »Ne hčere ne sina«... Tudi midva s Tičarjem prideva za njima in bomo po vsej priliki vsi skupaj tako trobentali tisto o hčerah in sinovih — vsaj zakonskih... Kje ste teoretiki, ki trdite, da zakonski možje dalje časa žive nego samci!? Korl in Lojze, oba zgodaj, prezgodaj oženjena, že davno počivata v grobu — midva s Tičarjem sva pa še vedno tu! —

Pa sem se spet oddaljil od teh prekle-manih izpitov, ki so me spomnili najprvo na prijatelja Korla — Bog mu daj dobro. Tako le je pravil: Saj sem bil dobro pripravljen, a kaj vruga, ko mi je v knjigi manjkalo par »plateljcev«, ki jih seveda nisem mogel brati, pa me je ta profesorska mrcina izpraševala prav iz teh plateljcev, in bolj ko je moja molčečnost jasno dokazovala, da se pri teh moja učenost neha, tembolj je silila vame mrcina, naj kaj povem prav iz njih, ker menda sam ni nič drugega znal! Nič ne de, — je pristavil s neskončnim mirom — jih bom pa še enkrat poiskal, jih že kdaj doma najdem. In jih je res našel. Ker je znal Korel — vedno moč zlatega srca celó svojo smolo obdati z neodoljivim humorjem, smo ga vsi radi imeli. Saj je tisti, ki mu je priroda podarila pravi dar božji (dobro voljo in dobro-

Africa settentrionale — Iz severne Afrike

Prigionieri britannici catturati durante le recenti operazioni nella zona di Agadabli — Britski ujetniki, ki so jih zajeli med zadnjimi operacijami pri Agedabiji

vzrokih kaže, da gre osemdeset do pet in osemdeset odstotkov vseh nezdod na rovaš človeške nedoradosti. Med temi navajajo zanemarjanje predpisov, nezadostno poznavanje dela, nepazljivost, nespretnost, neumevanje nevarnosti, brezbriznost, zamisljenost, nagajivost, lahkomišelnost, pozabljenost. Za teh pet in osemdeset odstotkov je odgovorna v tej ali oni obliki človeška krivda, iz tega pa sledi tudi zaključek, da bo morala bodoča zakonodaja o varnosti v obratih vsebovati stroge kazenske predpise in da se bodo morale kazni tudi dejansko in takoj izvrševati.

Kazni so mogoče seveda le tedaj, če se dajo ugotoviti prekrški zoper predpise. Iz navadene statistike o vzrokih za nezgode pa je razvidno, da je imelo le pet in pol odstotka vseh nezdod svoj vzrok v kršnje-nju predpisov, med tem ko so zabeležili vs, ostale nezgode pod oznacbo »slučajni in drugi vzroki«. Če naj preprečimo čim več nezdod, bo morala biti tudi statistika o vzrokih nezdod bistveno natančnejša, kajti le če vzroke natančneje poznamo, lahko izvajamo učinkovite ukrepe proti nezdodam v obratih. Kazni so eden izmed pripomočkov, da predpise vsem delujočim vtepmo v glavo, drugi pripomoček pa je pouk. Ze dolgo poskušajo doseči to z besedo in sliko, po vsem videzu pa le s

skromnim uspehom. Čeprav je kumovala mnogim lepakom po obratih, slikam v prometnih napravah, brošuram in nezdodnim koledarjem dobra misel, se včasih ne moremo iznebiti vtisa, da so ti pripomočki nerodni in neokretni. Skrb, da se prepreči nezgode, je področje, ki zahteva dosti več duha in denarja, nego so mu ga p-svečali doslej. Če n. pr. priporočajo, naj se slike ali izreki obešajo kot »stalni nastenski okras«, je veliko vprašanje, da-li smo si s tem mnogo pomagali. Stalni nastenski okras se pogosto ne opazi več, le malo je ljudi, ki bi bili sposobni opisati kolikor toliko točno slike. K: visijo cela leta na istem mestu v njihovih sobah. Samo očitni sprememba si izsili pozornost. Včasih navajajo v časopisih ali pri šolanju obratnih moči vsakokratne verzice, ki si jih je baje lahko zapomniti in ki uč-kujejo v ugodnem smislu, kar se tiče pazljivosti pred nezdodami. To je nedvomno uporaben postopek, treba je pa paziti, da bodo ti verz res lahkotni in da se bodo dali vtisniti v spomin. Zaščita pred nezdodami je človeško in gospodarsko tako nujno potrebna, da bi bilo treba za to nalogo izkoristiti dosti velikopoteznejše psihološke in tehnične raziskave, umetnost in duhovnost.

Avto in blisk

V nekem laboratoriju za raziskovanje visokih napetosti v Nemčiji so napravili zanimive poskuse, ki so dokazali, da avtomobilu z jekleno streho strela ne more škodovati. Iz generatorja za 3 milijone voltov so spustili električne iskre v vozilo. Vsa škoda, ki so jo napravile, je bilo nekoliko neznatnih prask, ki so zbuja le vtis, da jih je napravil nekdo z nožem. Pri nadaljnjih poskusih je sedel v voz inženjer sam, ki je vodil eksperimente. Umetni blisk, ki se je sprožil nad njego-

vo glavo, ni poškodoval niti voza niti mo-ža. Inženjer sploh ni zaznal bliska.

Vzrok, da bliski ne morejo škodovati avtomobilom z jekleno streho, ne tiči v izolirajočem učinku gumastih obročev. Električna napetost se je izravnavala namreč mimo obročev v zemljo. Avto, ki je ves iz kovine, ne predstavlja po mnenju strokovnjakov nič drugega nego novo obliko varnostne električne kletke iz finega ži-nega pletiva, ki jo je predvajal že slo-viti naravoslovec Mihael Faraday.

72 ur pod snežnim plazom

Iz Augsburga poročajo, da se je z Nebel-horna v bavorskih Alpah utrgal te dni ogromen snežni plaz, ki je pokril velk kos ozemlja v okolici neke postaje za vzpenja-čo. Nekaj pastir, ki je po čudežu ušel smrti, je stekel v bližnjo vas poročat o nesreči pod snegom je moralo biti namreč nekoli-ko ljudi. Reševalne skupine so tri dni za-poredoma topale sneg in izkopale več trupel, a ko so hoteli s svojim delom že ne-hati, so v svoje presenečenje zadele še ob-čletnega moža, ki je bil še ž.v.

Premeteno odiranje

Mohamed je dejal, da denar ne sme da-jati obresti. To je vzrok, da verni muslimani ne marajo od bank obresti za svoje tekoče račune: banke si morajo izmisljati drugačne poti, da jih poplačajo. Samo ob sebi je umevno, da je Mohamed prepove-dal tudi odiranje — toda v arabskih de-želah si znajo muslimanski oderuhi po-magati na poseben način. Na svoji mizi ima takšen oderuh lepega mačka, ki ga zastopa kot nekakšen prokurist: maček po-soja denar in maček pobira seveda tudi obresti...

Črni tigri

Birma je poleg Asama edina dežela, v kateri so doslej lovili črne tigre. Ti črni tigri so še bolj redki nego beli sloni, do-slej nam govore poročila samo o četvorici takšnih živali. Ugotovili so jih v letih 1846, 1914, 1928 in 1936. Dve izmed živa-li sta bili mrtvi, njiju trupli sta bili že razkrojeni, da ju ni bilo mogoče konser-virati. Tretjega črnega tigra so lovci ranili, pa jim je ušel. Zadnjega, krasen ek-semplar, so ujeli živega in lahko si misli-mo, da so si lovci z njim začeli celo tmetje. Črni tigri imajo posebno težko stališče, če se hočejo skriti svojim zae-dovalcem, ker se ostro odražajo od svoje okolice, medtem ko so rumeno in črno pro-gasti tigri tako dobro prilagojeni džun-gelskim barvam, da jih ni lahko odkriti.

Šole zaprte zaradi mraza

Nepričakovano ostr mraz, ki vlada na Madžarskem, je povzročil, da so v Budim-pešti porabili zaloge premoga, ki so jih prej smatrali za zadostne. Zavoljo tega so med drugim za nekaj časa zaprli šole.

Angleški vojni stroški

Britski finančni minister je izjavil pred nekoliko dnevi, da je ta vojna naldražja kar jih je vodila Anglija v svoji zado-vini. Vsak dan potroši znajo nič manj ne-go 12 milijonov funtov šterlingov. Stroški so se v zadnjih dveh letih podvojili.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Na spiritalistični seji ste govorili z Beet-hovnom? Kaj vam je rekel?«

»Moja hči naj preneha igrati njegova dela.«

»Minka, ali ste zalili palmo v sobi?«

»Da, milostiva, ali ne slišite, kako cur-lja na preprogo?«

Služkinja je odprla. »Draga gospodična, je vprašal mlad, nekoliko zasopel gospod, ali stanuje morda tukaj neka dama, ki je baš pred mano stopila v hišo? Tako rad bi govoril z njo, na žalost ne vem njenega imena, lahko pa vam jo opišem: Bila je izredna lepotica, polt je imela ka-kor mleko in kri, čudovite oči in lase, ki si jih krasnejše ni mogoče misliti...«

»Ne — moja gospa gotovo ni istovet-na...«

»Minkal« se je oglasil iz ozadja ženski glas, »recite gospodu, da pridem takoj!«

A NEKDOTA

Friderik Veliki se je prepračil, da so ga izmed njegovih komornikov goljufali naj-bolj tisti, ki so znali čitati in pisati. Zato je sklenil, da si bo izbral same nepis-mene. Javil se je mož, ki je prisegel, da se ne zna niti podkrižati. Ni pa minilo mnogo časa, ko je kralj zagledal kos pri-četege pisma, ki je molelo komorniku iz žepa. Hitro je zagrabil to pismo in je bral: »Ljuba Reka, včeraj nisem mogel stran iz Tibi, ker je imel stari velik družbo...«

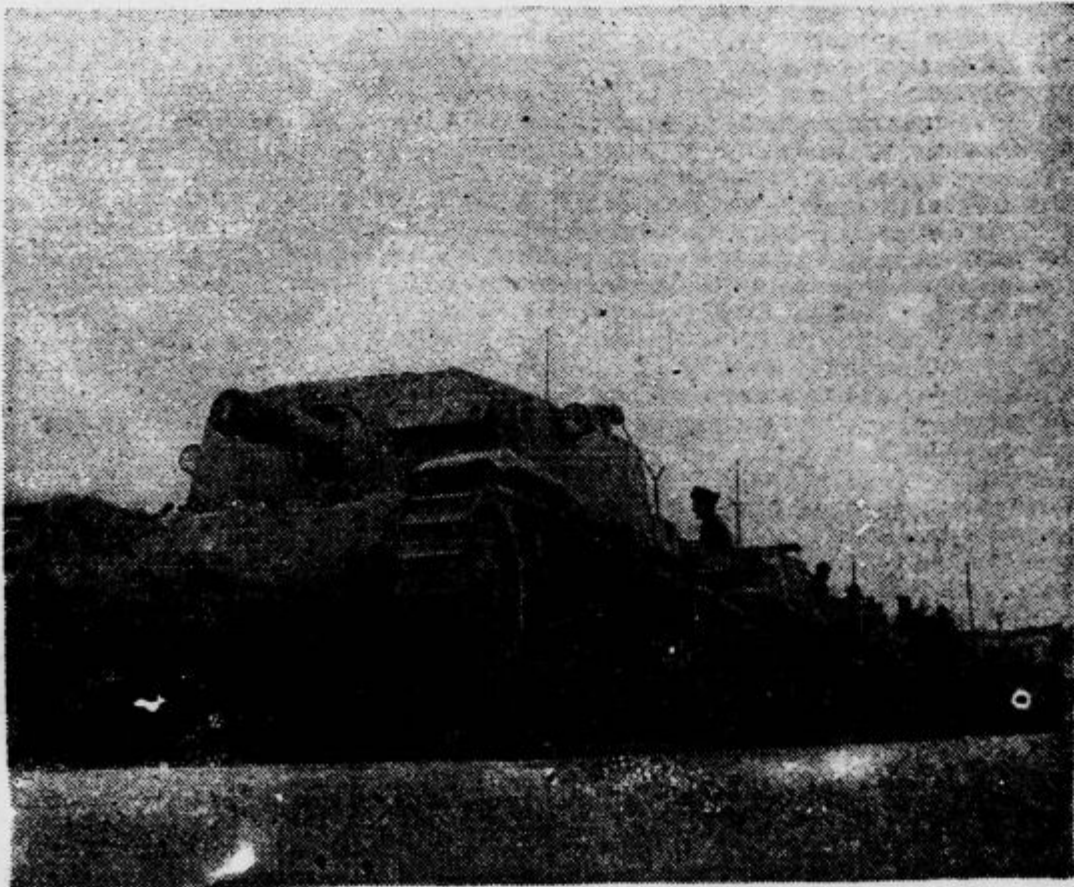
Kralj je velel komorniku, naj sede in mu je narekoval nadaljevanje pisma: »Da-nes tudi ne morem priti v naslednjih dneh tudi ne, kajti zavoljo svoj elastično-vsti moram za osem dni v trdnjavsko ječo!«

VSAM DAN ENA

»Ne, k Mihovemu pogrebu ne grem. Ta se nikoli ne revanšira za kakšno pozor-nost!«

Carri armati italiani — Italijanski oklepni vozovi

glanci in Libia con i recenti convogli — ki se dospeli v Libijo v zadnjih konvojih

**Kar imate,
kar prodate;
kar želite,
da dobite —
za sosedu ali zase —
dajte u „Jutro“ med oglase!**

Wertheim blagajno
železno, veliko, dobro ohranjeno proda ABC, Medvedova 8, poleg kolodvora v Šiški. 1939-6

Nekaj vetrnih jopičev
in drugih plaščev prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Balonvilas«. 2003-6

Štedilnik
železen, skoraj nov, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 1990-6

Sportno sedlo
sani, sance in konjsko opremo prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 1990-6

Kupim
Beseda L. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Kože
domačih mačk, lisic in vse druge vrste od divjadi ne kupim in plačujem zelo visoke cene. Zdravst. Ljubljana, Stari trg 30. 1819-7

Chianti steklenice
po 1 l in po 2 l kupuje gostilna Lovina. 1810-7

Kupujem
orčje stekleno, volene, volene pletilske krojaške, si viljske in mešane odrezke. Obrabljene volnene pletene jopice, rabljeno žaketično, kakor vse tekstilne stvari ne prodaste najbolje samo pri Jugovinski, Ljubljana, Tyrševa c. 41, telefon 32-45. 1458-7

Filatelisti pozor
Nakup in prodajo znamk vseh vrst. JOL atonov in filatelističnih potrebščin, se naj ugodneje v knjigarni Dožan, Ljubljana, Stari trg 6, tel. 44-24. 1458-7

Kože
domačih mačk, lisic, divjadi, kun, vidu kupuje L. Rot, krmarstvo, Ljubljana, Mestni trg 5. 44-7

Omara za obleko
in otroški voziček kupim. Horvat, Poljanska c. 69. 1018-7

Zepno uro
znamke Schaffhaus, omega, zenit ali zlatu, kupim. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Točna ura«. 1796-7

Buteljke
in vse vrste očiščenih steklenic kupuje Mediana, Ljubljana, Židovska ul. 6. 1781-7

Medicinske steklenice
prazne od zdravil vseh velikosti kupuje Salus d. d. Ljubljana, Cigaletova ul. 5. 1754-7

Pozor frizerji!
Kupim aparat za tržno ko dranje nov ali v dobrem stanju, kakor tudi haubo novejšega tipa. Naslov v vseh posl. Jutra. 1874-7

Starinske stole
kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »V starinske stole«. 1882-7

Otroško košaro
kompatno, dobro ohranjeno in čisto od zdravja otroka kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Košaro«. 1890-7

Pumpo
dvocilindrska, slamoerzica, Ambros plug in elektrifikator 5-6 PH kupim takoj. Metalja, Gosposvetska c. 16, tel. 32-88. 1885-7

Kavč
dobro ohranjen in pošteno kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 2001-7

Zaboje
rabljene kupuje tovarna Pekatele, Tržaška cesta 44 a. 2002-7

Radio aparate
na akumulator in motor na pogon z ogletim 1 HP kupim. Pismene ponudbe na Ivan Jarc p. Prečna 30, Novo mesto. 1595-7

Moderne spalnice
imitacija orohove korenine in kuhinje prodaja mizarstvo Vidmar, Vodnikova 31. 1893-12

Nov kavč
moderne izdelave z omario, in različno pohištvo ter damsko kolo, zelo ugodno na prodaj. Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče), tel. 29-27. 1986-12

Oglejte si
novo zalogo pohištva v Franklškani ul. Lančut. 1981-12

Prodaj
otomano, mizo, 3 stole vse v odličnem stanju. Na ogled vsak dan do četrtka od 11. do 15. ure. Tržaška cesta 10-11, Fleš. 1975-12

Kompletne spalnice
novo, orohova imitacija, dobro izdelano in kuhinjsko upravo, prodaj Ljubljana VII, Podjunska 20. 2000-12

Prehrana
Beseda L. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Pisalo mizo
arno, iz trdnega lesa, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pisalo mizo«. 1991-7

Knjige
Beseda L. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Antikvarične knjige
Vse vrste antikvaričnih knjig od najstarejših do najnovejših, kupuje knjigarnja Janez Dožan. 1913-7

Leksikon
veliki Brockhaus ali Meyer, zadnja izdaja kupi Motormetan, Celovška 38. 1870-8

Knjige
nemške leposlovne in druge, večjo zbirko poceni razprodaj ABC, Ljubljana, Medvedova 8, poleg kolodvora v Šiški. 1970-8

Radio
Beseda L. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Radio aparat
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Radio
trovalovni, novejši model. kupim. Ponudbe (tip, ceni) na ogl. odd. Jutra pod »Trovalovni«. 1826-9

Radio aparat
5+1 cevni 3 val. dožine v najboljem stanju prodaj na 3000 lir, Križevska ul. 11, levo. 1891-9

Lokal
Beseda L. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Lokal in skladišče
se takoj odda. Poizve se Celovška 63, Šiška, 1828-19

Delavnice
z električnim vodovodom — ishem. Tudi Moste, Vodmat, Šiška. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten plačnik takoj«. 1884-19

Skladišče
zračno in suho 15 m² veliko, lasten vhod dobro za prto, varno oddam s 1. marcem za 90 lir mesečno. Costova 5, Sv. Krištof. 1916-19

Peslovni prostor
v prejem nadstropju poizve se Celovška 63, Šiška, 1828-19

Dva angoreca
preravnata plemenska, enoletna semca, prodaj na 120 lir. Idrijska 19. 1967-19

Širite
„JUTRO“

Posest
Beseda L. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Stavbno parcelo
lepo okrog 2000 m² prodaj v praznem mestu na Dolenskem. Priprava za trgovca ali privatnika. Naslov v vseh posl. Jutra. 1850-20

Kupim hišo
v mestu ali na periferiji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kupim hišo«. 1756-20

Parcela
v Ljubljani ali na periferiji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Neposredno«. 1708-20

Proda se
enodružinska hiša, cena 32 tisoč lir. Pot na rakovo željo, preko črtnice prodajna hiša. 1847-20

Travniki
po možnosti log kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Log«. 1871-20

Posedstvo
srednje ali zemljišče kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posedstvo«. 1809-20

Komfortno vilo
dve minuti od tramvaja prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vilo«. 1897-20

4-stanovanjsko hišo
za 230.000 lir in vogalno parcelo za 65.000 lir prodaj v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rentabilno«. 1906-20

Njivo
4000 m² 45 lir za m² prodam direktno kupcu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Njivo«. 1910-20

Parcela
1250 m² po 3' lir m² prodam D. M. Polju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Neposredno«. 1909-20

Stavbno parcelo
za Bečigradom v izmeri ca 800 m² prodam po zelo ugodni ceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Primoran prodaj«. 1922-20

Parcela
dobro ležajoča prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Remiz«. 1936-20

Realiteta
prodaj vseh stavbnih parcel za Bečigradom po ugodni ceni. Ljubljana, Preternova ul. 54-I. 1939-20

Hišo
tudi starejšo v centru kupim za 1.000.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stavbenike«. 1940-20

30.000 lir
vložim v solidno trgovsko podjetje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sodelovanje«. 1849-16

10.000 do 20.000 lir
posojila iščem za visoke obresti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sigurno jamstvo«. 1892-16

100.000 lir
posojila iščem za visoke obresti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samska oseba«. 1932-16

Vse denarne in
trgovske posle izvršim hitro in točno. Obrnite se na: RUDOLF ZORE, Gledališka ul. 12, Telefon 38-10. 1958-16

Kupim hišo
za cca 900.000 ali dve manjši. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kupim hišo«. 1942-20

Večstanovanjsko hišo
v mestu takoj kupim. Ponudbe z navedbo cene, popisa in kraja na ogl. odd. Jutra pod »Kupim ali zamenjam z vilos«. 1941-20

3 lepe parcele
1 v Šiški, 2 v centru za vile prodam ugodno po ceni »Globus« Petarčeva 26 (Komenskega) brez provizije, tel. 31-03. 1949-20

Hišo
večstanovanjsko ugodno prodam takoj zaradi selitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno«. 1972-20

Hišo ali parcelo
v mestu ali na periferiji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hišo ali parcelo«. 1992-20

Stavbno parcelo
1700 kv m ob Celovški cesti prodam. Možnost pridobiti 2 velikih 3 nadstropnih stavb. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepa parcela«. 1990-20

Naprodaj:
hiša, nova 6 dvosobnih stanovanj za 1.100.000, trošna hiša 1.100.000, hiša z ograjeno 3 nadstropnih stavb. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Naprodaj«. 1963-20

Obri
Beseda L. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Obrotni list
iščem za frizerski salon. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljivo«. 1902-30

Stanovanje
v »odda«
Beseda L. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Dvosob. stanovanje
v Zg. Šiški zamenjam takoj za isto tako trošno v bližini kl. kolodvora, Naslov v vseh posl. Jutra. 1900-21

Stanovanja
v »odda«
Beseda L. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Enosob. stanovanje
sove, kuhinje, shrambe in pralnik. Iščem starejši, kakor pa (upokoje) brez otrok. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zlato«. 1852-21a

2 opremljeni sobi
z uporabo kuhinje in kopalne po možnosti v centru iščem za februar ali za marec. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poročna«. 1690-21a

Stanovanje
3 do 6 sob komunalno ali celo vli v zamenj na najem takoj ali kasneje. Ponudbe pod »Dobri plačniki«. 13, Ljubljana. 49

Enosob. stanovanje
iščem za mesec februar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Februar«. 1662-21a

3-sobno ali 2-sobno stanovanje
s kabineto in vsemi priključki izven centra iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirna družina«. 1846-21a

Iščem
dvosobno, enosobno stanovanje ali večjo sobo, prazno ali opremljeno za 2 osebi. Naslov v vseh posl. Jutra. 1836-21a

Eno ali dvosobno stanovanje
išče mirna stanika za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Odrasle«. 1853-21a

Enosob. stanovanje
sončno v bližini centra — išče upokojenca s 1. aprila. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Upokojenec«. 1862-21a

Eno ali dvosobno stanovanje
išče solidna stanika brez otrok za 1. marec. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno«. 1857-21a

4-sobno stanovanje
z vsem komfortom v centru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čimprece«. 1895-21a

Tri ali 4-sobno stanovanje
za april ali maj išče stanika treh odraslih oseb. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirna stanika«. 1899-21a

Enosob. stanovanje
s hlevom za 6 konj iščem za 1. marec. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stavbanstvo«. 1896-21a

Enosob. stanovanje
išče urednica. Plača 3 mesece naprej. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samska«. 1964-21a

Sobo odda
Beseda L. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.